

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

1

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.radom.psse.waw.pl

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Spis treści:

Wstęp	Strona - 2	
I. Sekcja Nadzoru Epidemiologii	Strona - 6	
II. Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej	Strona - 11	
III. Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków	Strona - 31	2
IV. Sekcja Nadzoru Higieny Pracy	Strona - 38	
V. Sekcja Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży	Strona - 45	
VI. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	Strona - 50	
VII. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	Strona - 55	
VIII. Oddział Laboratoryjny	Strona - 66	

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

3

Powiat radomski – obszar wynosi 1530 km²

Ludność - 152117osób (GUS - stan na 31.12.2018rok) W porównaniu z
ubiegłymi latami nadal utrzymuje się tendencja wzrostowa.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

1. CEL DZIAŁALNOŚCI - POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W RADOMIU.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Radomiu jest promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej

2. GŁÓWNYMI KIERUNKAMI DZIAŁANIA STACJI W 2018 ROKU BYŁO:

- 1) Realizacja programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym.
- 2) Współpraca w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia z organami rządowymi, samorządowymi, władzami lokalnymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie ochrony zdrowia.
- 3) Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb społeczeństwa.
- 4) Nadzór nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
- 5) Nadzór nad warunkami sanitarno – higienicznymi nieruchomości , obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz środków transportu.
- 6) Nadzór nad warunkami sanitarno – higienicznymi w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.
- 7) Nadzór nad warunkami sanitarno – higienicznymi w obszarze postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania.
- 8) Nadzór nad warunkami sanitarnymi miejscowości, obiektów i tras turystycznych.
- 9) Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach ,w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz na pływalniach .
- 10) Udział w przygotowaniach imprez masowych i zabezpieczeniu sanitarnym ich przebiegu.
- 11) Nadzór nad spełnieniem wymagań określonych w ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.
- 12) Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
- 13) Nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, i prekursorami narkotyków.
- 14) Organizowanie szkoleń dla pracowników stacji w celu podnoszenia poziomu merytorycznego.
- 15) Nadzór nad obowiązkiem poddawania się szczepieniom ochronnym.
- 16) Sprawowanie nadzoru nad warunkami sanitarno – higienicznymi oraz procedurami zapobiegania zakażeniom w podmiotach leczniczych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

W ocenie stanu sanitarnego przedstawione zostały informacje o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, warunkach higieniczno - sanitarnych obiektów użyteczności publicznej, działalności oświatowo - zdrowotna i promocja zdrowia, realizowana zarówno w programach ogólnopolskich, regionalnych, jak również lokalnych i odnoszących się do konkretnych środowisk.

Mamy nadzieję, że raport będzie podstawą do podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie radomskim. Liczymy również, iż przyczyni się on do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Wiele innych interesujących informacji na temat podejmowanych działań przez Państwową Inspekcję Sanitarną w regionie, jak również zakres prac Oddziału Laboratoryjnego przedstawione zostały na naszej stronie internetowej: www.radom.psse.waw.pl.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna swym nadzorem obejmuje cały obszar powiatu radomskiego, jak również miasto Radom oraz ludność zamieszkujejącą na tym terenie.

Nadzór sanitarno – epidemiologiczny Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Radomiu sprawowany jest wielopłaszczyznowo poprzez -

1. Oddział Nadzoru i wchodzące w jego skład sekcje

- 1) Sekcja Nadzoru Epidemiologii,
- 2) Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej,
- 3) Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków
- 4) Sekcja Nadzoru Higieny Pracy,
- 5) Sekcja Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży,
- 6) Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,

2. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,

3. Oddział Laboratoryjny i wchodzące w jego skład sekcje:

- 1) Sekcja Laboratoryjna Epidemiologii,
- 2) Sekcja Laboratoryjna Higieny Komunalnej,
- 3) Sekcja Laboratoryjna Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków,
- 4) Sekcja Laboratoryjna Higieny Pracy,
- 5) Sekcja Laboratoryjna Poboru Próbek,
- 6) Sekcja Laboratoryjna Pożywek,
- 7) Sekcja Aparatury Specjalnej

Ogółem w 2018 roku, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Radomiu wykonali 3771 kontroli i wizytacji, dodatkowo Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny wykonał 132 kontrole w tym 6 w trakcie budowy obiektu. Pracownicy PSSE pobrali 1.846 próbek na skutek tych działań, wydano 1142 decyzje merytoryczne oraz 829 decyzji płatniczych, wydano 190 postanowień i 21 tytułów wykonawczych. Wystąpiono z 1 wnioskiem o ukaranie.

Wydano 427 opinii i zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych oraz innych spraw. Nałożono 114 mandatów karnych na kwotę 23.850 zł. Nałożono 21 kar pieniężnych na kwotę 465.000zł.

Powiatowa Stacja w Radomiu wykonała ogółem 11.787 różnego typu badań, oraz 3.422 oznaczeń chemicznych, 7.865 oznaczeń fizycznych, 20.322 oznaczeń mikrobiologicznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu

26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D

Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23

radom@psse.waw.pl www.radom.psse.waw.pl

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

I. SEKCJA NADZORU EPIDEMIOLOGII

6

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

1. CELE I ZADANIA SEKCJI

Sekcja Nadzoru Epidemiologii prowadzi działalność przeciwepidemiczną i zapobiegawczą w zakresie chorób zakaźnych, nadzoruje realizację systemu szczepień ochronnych, sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa dotyczących standardów higieniczno-sanitarnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz zasad profilaktyki zakażeń szpitalnych.

2. REALIZACJA ZADAŃ

W 2018 r. przeprowadzono na terenie powiatu radomskiego:

- 43 kontrole sanitarne podmiotów leczniczych i
- 243 wywiady/dochożenia epidemiologiczne,

wydano:

- 2 decyzje płatnicze,
- 2 decyzje merytoryczne na nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli,
- 3 upomnienia,
- 1 wystąpienie pokontrolne,
- 3 decyzje przedłużające ,
- 4 decyzje wygaszające
- 4 opinie sanitarne w formie postanowienia.

3. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH.

7

Bardzo ważnym problemem na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Radomiu są choroby szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek takie jak: WZW B , WZW C.

W 2018 roku odnotowano 12 zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe**, nie było zachorowań o ostrym przebiegu, jest to o 7 przypadków więcej niż 2017 roku , oraz 6 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C ,jest to 1 przypadek więcej niż w roku poprzednim.

Wszystkie przypadki zachorowań na WZW B i C zostały szczegółowo opracowane - przeprowadzano wywiady epidemiologiczne.

Chorzy na WZW C a także osoby z otoczenia chorego na WZW B otrzymali pisma o możliwości wykonania bezpłatnych szczepień przeciw WZW B po uprzednim zakwalifikowaniu, przez lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Zapobieganie zachorowaniom na wściekliznę oparte jest na profilaktycznym szczepieniu osób które miały uszkodzoną skórę i kontakt ze śliną zwierzęcia lub były pogryzione przez zwierzę chore lub podejrzane o zachorowanie na wściekliznę. W 2018 porównaniu z rokiem 2017 ilość osób szczepionych p/wściekliznę była taka sama.

Decyzję o zakwalifikowaniu do szczepień p/wściekliznę podejmował lekarz w Punkcie Szczepień przy Poradni Chorób Zakaźnych Radomskiego Szpitala Specjalistycznego ul. Lekarska 4 w Radomiu.

W 2018 r. zgłoszono 4 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV natomiast w 2017 r. nie zgłoszono zakażeń HIV. W 2018 r. i 2017 r. nie było przypadków zachorowania na AIDS.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Odnotowano 72 przypadki zachorowań na salmonelozę (w tym 1 zakażenie pozajelitowe). Liczba zachorowań zwiększyła się o 31 przypadków w porównaniu z rokiem 2017 .

Nadal nośnikiem pałeczek z rodzaju *Salmonella* pozostaje drób i produkty jego pochodzenia w tym jajka spożywane na surowo lub dodawane do produktów spożywczych bez obróbki termicznej. W powiecie radomskim zarejestrowano największą liczbę salmoneloz w miesiącu marcu, czerwcu i sierpniu, natomiast w 2017 r. w maju i październiku. Najczęściej występującym typem serologicznym była *Salmonella* Enteritidis.

W 2018 r. zarejestrowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego , w którym zachorowało 5 osób . Czynnikiem etiologicznym była *Salmonella* Enteritidis. W 2017 roku, na terenie powiatu radomskiego, nie zarejestrowano zbiorowego zatrucia pokarmowego.

W powiecie radomskim nosiciele innych typów pał. *Salmonella* zarejestrowano 2 nowe przypadki. Po przeprowadzeniu badań kontrolnych 1 wykreślono z rejestru.

W 2018 r. nie odnotowano zachorowań na WZW typu A, natomiast w 2017 r. zarejestrowano 2 przypadki.

Wzrosła zapadalność na boreliozę (13,82/100 000 mieszkańców) i lambliozę (14,48/100 000 mieszkańców). Wystąpiły również pojedyncze zachorowania na inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *E. coli* inną i BNO oraz na wągrzycę. Zarejestrowano 10 zachorowań na krztusiec, 8 na świnkę i 37 na szkarlatynę. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do 2017 r. na krztusiec o 8 przypadków i spadek odpowiednio o 1 na świnkę, oraz o 17 na szkarlatynę .

Zgłoszono 763 zachorowania na ospę wietrzną. Nastąpił wzrost zachorowań na ospę wietrzną w powiecie radomskim o 201 przypadków w porównaniu z 2017 rokiem. W roku 2018 na grypę* zarejestrowano łącznie 25.437 zachorowań. Nastąpił spadek w stosunku do poprzedniego roku o 2.429 przypadków.*podejrzenia zachorowania na grypę (infekcje wirusowe).

W 2018 r. odnotowano 2 zachorowania na posocznice wywołane przez *Neisseria meningitidis* i 1 wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*. Natomiast w 2017 r. nie zgłoszono przypadków posocznicy meningokokowej, ale wystąpiły 2 przypadki posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*.

Spośród chorób przenoszonych drogą płciową zgłoszono 2 przypadki kiły (innej postaci kiły i kiły nieokreślonej) i nie zarejestrowano rzeżączki. W porównaniu z 2017 r. liczba zachorowań na kiłę zmniejszyła się o 3 przypadki i wystąpił wówczas 1 przypadek rzeżączki.

Zarejestrowano 18 zachorowań na gruźlicę , czyli o 3 więcej niż w 2017 r. Najwyższą zapadalność na gruźlicę odnotowano u osób powyżej 20 lat , zaś najniższą wśród dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat. Częściej na gruźlicę chorowali mężczyźni niż kobiety.

3.1. WNIOSKI.

- 1) W 2018 r. w powiecie radomskim przeprowadzono 13 kontroli podmiotów leczniczych w zakresie zgłaszalności chorób zakaźnych.
- 2) W 2018 r. sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu radomskiego była stabilna.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

3) Zarejestrowano:

- zwiększoną ilość zachorowań na: salmonelozę, WZW B, WZW C, krztusiec, ospę wietrzną, boreliozę z Lyme, lambliozę, gruźlicę, posocznicę wywołaną przez *Neisseria meningitidis*, więcej nowo wykrytych zakażeń HIV;
- zmniejszoną ilość zachorowań na: szkarlatynę, świnkę, różę, grypę, kiłę, gruźlicę;
- wystąpiły pojedyncze zachorowania na: posocznicę wywołaną *Streptococcus pneumoniae*, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *E. coli* inną i BNO oraz wągrzycę;
- nie wystąpiły zachorowania na: odrę, błonicę, włośnicę, KZM, zapalenie mózgu (ZM), różyczkę, dur brzuszny, rzeżączkę, ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14, malarię, listeriozę, legionelozę, bławowicę, WZW A, WZW B+C, AIDS i toksoplazmozę;

4. NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W 2018 roku w powiecie radomskim przeprowadzono 11 kontroli podmiotów leczniczych w zakresie szczepień ochronnych. Szczepienia ochronne zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych wykonywane były w 35 punktach szczepień i w 23 podmiotach leczniczych. Podlegających obowiązkowi szczepień wg GUS było 34 458 dzieci. W 2018 roku sprawowano nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego, wydawano szczepionkę do placówek prowadzących szczepienia w powiecie radomskim, oraz prowadzono nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP). W roku sprawozdawczym lekarze z powiatu radomskiego zgłosili 10 niepożądanych odczynów poszczepiennych. We wszystkich przypadkach dzieci były pod stałym nadzorem lekarskim.

Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień na terenie powiatu radomskiego:

- wysyłano wezwania do rodziców uchylających się od szczepień;
- przeprowadzano rozmowy indywidualne z rodzicami;
- udzielano informacji – odpowiedzi na pytania zawarte w korespondencji rodziców uchylających się od szczepień swoich dzieci.

Wzorem lat ubiegłych kontynuowano współpracę z biurami podróży z powiatu radomskiego.

Wysłano informację na temat chorób zakaźnych występujących w krajach o odmiennych warunkach klimatycznych oraz szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych dla podróżnych wyjeżdżających w te rejony.

Przekazano ulotki o szczepieniach i poradniki dla podróżujących, oraz adresy stron internetowych dla podróżujących.

Działania podjęte w związku z obchodami Europejskiego Tygodnia Szczepień:

- 1) Zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny w siedzibie PSSE w Radomiu przy ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D. Wysłano informację do podmiotów z prośbą o włączenie się w działania edukacyjne celem podniesienia świadomości znaczenia szczepień wśród rodziców, opiekunów dzieci, pracowników służby zdrowia, polityków i mediów.
- 2) Nawiązano współpracę z mediami, przekazano informacje mające podnieść świadomość społeczności lokalnej dotyczącej szczepień. Ukazały się artykuły tematyczne w prasie oraz na portalach internetowych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Przekazywano informację na temat szczepień ochronnych przeciw pneumokokom w ramach akcji „Wiosna bez Pneumokoków” w Radiu RDC i Radiu REKORD.

- 3) W 2018 r. uczestniczono w Pikniku Rodzinnym zorganizowanym w Janiszpolu. Podczas pikniku pracownik zatrudniony na stanowisku ds. szczepień ochronnych rozdawał ulotki, prowadził rozmowy na temat szczepień.

4.1. **Wnioski** - Mimo ogromnej akcji informacyjno- edukacyjnej nadal utrzymuje się zbyt niski stan uodpornienia dzieci i młodzieży;

- 1) W stosunku do poprzedniego roku zwiększyła się liczba dzieci nieszczepionych w okresie noworodkowym p/gruźlicy i WZW B;
- 2) Wzrosła również liczba rodziców/opiekunów uchylających się od obowiązkowych szczepień swoich dzieci co świadczy o oddziaływaniu ruchów antyszczepionkowych.

5. OCENA STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO PLACÓWEK OPIEKI ZDROWOTNEJ.

5.1. Na terenie powiatu radomskiego, w 2018 r. wykonano 19 kontroli podmiotów leczniczych w zakresie stanu sanitarno-technicznego - zgodnie z rozporządzeniem MZ z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r. poz.739) .

Wydano: 2 decyzje na nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli podmiotów leczniczych, 2 decyzje płatnicze, 3 upomnienia w związku z niewykonaniem obowiązków wynikających z wydanych decyzji nakazowych, 1 wystąpienie pokontrolne, 3 decyzje przedłużające terminy wykonania nieprawidłowości zawartych w decyzjach, 4 decyzje wygaszające i 4 opinie sanitarne w formie postanowienia dot. wpływu niespełnienia wymagań o których mowa w art.22 ust.1 ustawy o działalności leczniczej na bezpieczeństwo pacjentów.

Załatwiono bezpośrednio w ustawowym terminie 1 interwencję dot. nieprzestrzegania procedur higienicznych przy poborze krwi w Punkcie Pobrań materiału do badań w podmiocie lecznictwa otwartego. Interwencja została uznana za zasadną.

5.2. Placówki lecznictwa otwartego - Liczba podmiotów leczniczych będących pod nadzorem PPIS w Radomiu -.

- Podmioty lecznicze będące przedsiębiorcami - 28 placówek
- Podmioty lecznicze nie będące przedsiębiorcami- 23 placówki
- Indywidualne/specjalistyczne/grupowe praktyki lekarskie – 83 placówki
- Indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarskie - 3 placówki

5.3. Placówki lecznictwa zamkniętego - Liczba podmiotów leczniczych będących pod nadzorem PPIS w Radomiu

- 1) Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Pionkach ul. Sienkiewicza 29– liczba łóżek 199;
- 2) Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Iłży ul. Bodzentyńska 17 – liczba łóżek 157.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu

26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D

Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23

radom@psse.waw.pl www.radom.psse.waw.pl

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

5.4. W roku 2018 wykonano następujące prace, które przyczyniły się do poprawy stanu technicznego pomieszczeń podległych Szpitali:

- 1) Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Pionkach ul. Sienkiewicza 29.
 - malowano sale chorych w Oddziale Wewnętrznym;
 - malowano pomieszczenia w poradni specjalistycznej;
 - na parterze pomalowano hol i 2 gabinety lekarskie;
 - w związku z wprowadzeniem systemu informatyzacji została poszerzona rejestracja o 2 stanowiska i wymalowana;
 - w piwnicy przychodni pomalowano klatkę schodową;
 - całe piętro zostało odnowione, w tym hol, poradnia chorób płuc oraz wybiórczo gabinety-pomieszczenia po poradni stomatologicznej odnowiono i zagospodarowano na potrzeby poradni dermatologicznej;
 - zakupiono szafę do przechowywania endoskopów;
 - wydzielono szatnię dla personelu
 - do poradni endoskopowej zakupiono dodatkowo szafę, tzw. kartotekę;
 - pomalowano oddział rehabilitacji;
 - wyposażono wszystkie komórki organizacyjne w brakujące dozowniki na środki dezynfekcyjne oraz ręczniki jednorazowego użytku;
 - na wszystkie oddziały zakupiono odpowiednie wiadra pedałowe na odpady medyczne.
- 2) Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Iłży ul. Bodzentyńska 17.
 - odmalowano część pomieszczeń ZOL;
 - odmalowano klatki schodowe w budynku głównym „C”;
 - wykonano magazyn odpadów medycznych (montaż komory chłodniczej)

11

5.5. Utrzymanie czystości bieżącej i porządku w podległych podmiotach leczniczych. (lecznictwa otwartego i zamkniętego)

Utrzymaniem czystości bieżącej i porządku zajmują się salowe, sprzątaczk lub firmy specjalistyczne sprzątające. Sprzątanie odbywa się w oparciu o obowiązujące procedury wg. planu higieny przy użyciu sprzętu porządkowego (wiader, wózków profesjonalnych z systemem kuwetowym, mopów, szczotek, ściereczek wg. kodów kolorystycznych, pojemników na odpady). Sprzątanie odbywa się z zachowaniem wyodrębnionych stref higienicznych 1x dziennie oraz częściej w zależności od potrzeby.

5.6. **Postępowanie z brudną bielizną i czystą bielizną** - odbywa się zgodnie z obowiązującymi procedurami i instrukcjami. Bielizna brudna jest zbierana, transportowana przez wyznaczony personel, gromadzona w wydzielonych miejscach, pomieszczeniach, w plastikowych, szczelnych workach a zanieczyszczona płynami ustrojowymi w workach podwójnych, oznakowanych „bielizna skażona”. Usługę prania brudnej bielizny z podmiotów leczniczych świadczą pralnie z barierą higieniczną. Firmy świadczą kompleksowe usługi pralnicze, dezynfekcji bielizny oraz transportowe. Wykonanie usługi w szpitalu polega na wynajmie bielizny szpitalnej stanowiącej własność wykonawcy, trwałym oznakowaniu bielizny, odbiorze brudnej bielizny szpitalnej własnymi wózkami, czyszczeniu, praniu, dezynfekcji, suszeniu, maglowaniu lub prasowaniu, segregowaniu,

pakowaniu, wykonywaniu drobnych napraw i dostarczaniu upranej bielizny szpitalnej. Bielizna jest oznakowana, co pozwala na identyfikację i ewidencję bielizny szpitalnej. Wszelkie czynności związane z transportem bielizny wykonują pracownicy firmy zewnętrznej. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego wdrożenia wszelkich wymogów, wynikających ze zmian przepisów prawa lub decyzji organów administracji publicznej, dotyczących postępowania z materiałem skażonym.

Odbieranie bielizny brudnej odbywa się przy użyciu wózków oznakowanych, posiadających zamykaną przestrzeń ładunkową. Segregacja bielizny odbywa się według stopnia skażenia. W miejscu odbioru bielizny brudnej następuje odczytywanie danych dotyczących ilości i asortymentu. Bielizna brudna transportowana jest samochodem dostawczym do pralni.

Bielizna czysta dostarczana jest samochodem dostawczym z pralni do magazynu bielizny czystej. Ekspedycja bielizny czystej do oddziałów szpitalnych odbywa się wydzielonym wózkiem posiadającym zamykaną przestrzeń ładunkową, czystym ciągiem komunikacyjnym.

W podmiotach leczenia otwartego i zamkniętego stosuje się również bieliznę jednorazowego użytku. Po użyciu obowiązuje postępowanie jak z odpadem medycznym zgodnie z procedurą, natomiast bielizna skażona krwią lub wydzielinami ustrojowymi traktowana jest jako odpad zakaźny. Brudna bielizna gromadzona jest w workach foliowych poza pomieszczeniem, w którym udzielane są świadczenia zdrowotne do czasu przekazania do utylizacji.

12

5.7. Dezynfekcja, sterylizacja, deratyzacja w podległych podmiotach leczniczych - lecznictwo otwarte i zamknięte

Dezynfekcja sprzętu medycznego - w podmiotach leczniczych przeprowadza się w przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych. Narzędzia dezynfekowane są metodą przez zanurzenie. Roztwory do dezynfekcji przygotowywane są w specjalnie do tego celu przeznaczonych pojemnikach wyposażonych w sito i pokrywę. Środki dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. do narzędzi, powierzchni rąk, skóry, błon śluzowych, według wskazań producenta (przeznaczenie, stężenie, czas i spektrum działania) i kart charakterystyki. Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w oryginalnych opakowaniach w pomieszczeniach porządkowych, zamykanych i niedostępnych dla osób nieuprawnionych. Przygotowywanie roztworów roboczych odbywa się bezpośrednio przed procesem dezynfekcji w ww. pomieszczeniach, wyposażonych w zlew z baterią, dozownik na mydło i na środek dezynfekcyjny oraz w wentylację mechaniczną.

W przypadku dezynfekcji narzędzi roztwory środków dezynfekcyjnych przygotowywane są w gabinetach zabiegowych. Automatyczne metody dezynfekcji odbywają się z użyciem myjek dezynfektorów do dezynfekcji narzędzi zabiegowych.

W podmiotach leczenia stacjonarnego powiatu radomskiego nie wszystkie komórki organizacyjne wyposażone są w myjnie dezynfektory lub maceratory do basenów i kaczek.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

W szpitalach dezynfekcja, mycie kaczek i basenów odbywa się metodą zanurzeniową, wg. obowiązującej procedury natomiast dezynfekcja łóżek i materacy jest przeprowadzana w pokojach pacjentów.

Aparaty sterylizacyjne w podmiotach leczenia otwartego i zamkniętego to: autoklawy i sterylizatory na ciepło suche.

Sterylizatory na suche gorące powietrze w leczeniu otwartym i zamkniętym wykorzystywane są w laboratoriach i w aptekach do wyjaławiania szkła, surowców farmaceutycznych, podłoży maściowych.

W podmiotach leczenia zamkniętego i otwartego do kontroli sterylizatorów stosowane są wskaźniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, odpowiednio dla danej metody sterylizacji.

W gabinetach zabiegowych leczenia otwartego i zamkniętego, wewnętrzna kontrola skuteczności procesów sterylizacji wykonywana jest wskaźnikami biologicznymi Sporalami A, natomiast sterylizatory na suche gorące powietrze sprawdzane są Sporalami S. Wszystkie cykle sterylizacji są udokumentowane. Dokumentacja zawiera: nazwę sterylizacji, ewidencję sterylizowanych narzędzi, sprzętu medycznego oraz innych materiałów, wyniki kontroli chemicznej oraz biologicznej. Istnieje możliwość powiązania pakietu-procesu-pacjenta.

Sterylizatornie pozostające w strukturach szpitali w dalszym ciągu nie spełniają wymogów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia – brak strefy brudnej, czystej i sterylnej. Reżim sanitarny w sterylizatorniach jest zachowany.

13

W skontrolowanych podmiotach leczenia zamkniętego i otwartego nie stwierdzono resterylizacji i reprocessowania wyrobów medycznych.

Dezynsekcją i deratyzacją w podmiotach leczniczych zajmują się firmy zewnętrzne, z którymi zawarte są umowy na przeprowadzanie usług.

Przedmiotem umowy są zabiegi zwalczania szkodników: gryzoni i insektów przeprowadzane zgodnie z programem i harmonogramem. Usługa wykonywana jest w systemie monitoringu. W uzgodnionych miejscach szpitala zainstalowane są punkty monitoringu, kontrolowane przez firmę. W przypadku stacji trucia gryzoni naruszoną lub wyjedzoną przynętę uzupełnia się na nowo. Pułapki lepne dla insektów w przypadku ich zanieczyszczenia lub utraty walorów wymieniane są na nowe. Opracowano i wdrożono „Program zwalczania szkodników”, którego celem jest stworzenie takiego środowiska, w którym szkodniki nie będą przebywać, jak również określono zasady wdrażania działań profilaktycznych. Wykonywane są zabiegi dezynsekcji i deratyzacji zgodnie z zasadami określonymi w „Programie zwalczania szkodników”. W miejscach narażonych na występowanie szkodników wystawiono detektory owadów biegających oraz pułapki żywołowne.

Na okoliczność przeglądu tych urządzeń wypełniane są karty przeglądów. Z przeprowadzonej lustracji sporządzane są raporty w postaci protokołu pokontrolnego.

5.8. Gospodarka odpadami medycznymi odbywa się zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MZ z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

Odpady medyczne zakaźne z wyjątkiem odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach, zbierane są w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych z możliwością jednokrotnego zamknięcia koloru czerwonego.

Odpady medyczne niebezpieczne, inne niż zakaźne, zbierane są w miejscu ich powstawania do specjalistycznych pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych z możliwością jednokrotnego zamknięcia koloru żółtego. Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach zbierane się w pojemnikach jednorazowego użycia koloru czerwonego, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie. Każdy worek i każdy pojemnik z odpadami medycznymi posiada odpowiednie wymagane oznaczenie.

Personel oddziałów szpitalnych i komórek medycznych przygotowuje odpady medyczne, a następnie przekazuje pracownikowi zajmującemu się transportem wewnętrznym odpadów medycznych. Transport odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca ich wstępnego magazynowania, odbywa się wydzielonym wózkiem transportowym oraz wyznaczonym ciągiem brudnym a następnie odpady odbierane są przez firmę zewnętrzną do unieszkodliwienia.

14

5.9. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

W każdym szpitalu funkcjonuje Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych, który zapobiega zakażeniom szpitalnym poprzez:

- ocenę sytuacji epidemiologicznej w poszczególnych oddziałach i zgłaszanie patogenów alarmowych na właściwych drukach do Inspekcji Sanitarnej,
- nadzór nad przestrzeganiem procedur higienicznych,
- szkolenie personelu z różnych grup zawodowych odnośnie profilaktyki zakażeń,
- wdrożenie polityki antybiotykowej,
- monitorowanie ognisk epidemicznych.

Współpraca ZKZSz z PSSE w Radomiu - oparta jest na konsultacjach w związku z nadzorowanymi patogenami alarmowymi, przekazywaniu danych w formie raportów, analizowaniu danych warunkujących bezpieczeństwo epidemiologiczne szpitala.

W 2018 r. i 2017 r. nie zgłoszono do PPIS w Radomiu ognisk epidemicznych w szpitalach na terenie powiatu radomskiego.

5.10. Kontrole wewnętrzne w podmiotach leczniczych.

Kontrole wewnętrzne w podmiotach leczniczych przeprowadzane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27.05.2010r w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości przeprowadzania kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

zakażeń i chorób zakaźnych. Odbývają się według ustalonego harmonogramu i zawsze jeśli wymaga tego sytuacja epidemiologiczna.

W lecznictwie stacjonarym kontrolę przeprowadza Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych powołany Zarządzeniem Dyrekcji, w skład którego wchodzą: lekarz przewodniczący, pielęgniarki epidemiologiczne, diagnosta laboratoryjny. Zakres kontroli to: ocena stanu sanitarnego, przestrzeganie procedur higienicznych, ocena ryzyka występowania zakażenia przy przyjęciu do szpitala, monitorowanie czynników alarmowych i zakażeń szpitalnych, stosowanie środków ochrony osobistej oraz przestrzeganie i wdrożenie procedur w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych, izolacji chorych, dekontaminacji powierzchni, narzędzi i rąk, postępowania z odpadami medycznymi, wykonywanie badań mikrobiologicznych, monitoring procesów skuteczności sterylizacji, przechowywanie materiałów sterylnych, analiza antybiotykoterapii. Raporty z kontroli wewnętrznej są przekazywane Dyrekcji danego podmiotu.

5.11. Procedura postępowania po ekspozycji zawodowej.

W podmiotach leczniczych opracowano i wdrożono procedurę postępowania po ekspozycji zawodowej na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał biologiczny zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienia ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych wraz z załącznikami w postaci karty zgłoszenia ekspozycji zawodowej. Rejestr ekspozycji zawodowych prowadzi Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz inspektor bhp. Raporty opracowywane są 2 razy w roku zgodnie z przepisami. Na podstawie danych o wystąpieniu ekspozycji zawodowej oceniane jest ryzyko ekspozycji zawodowej i wdrażane jest odpowiednie postępowanie mające na celu redukcję ryzyka wystąpienia ekspozycji. Zapewniono warunki bezpiecznego zbierania, przechowywania oraz usuwania odpadów medycznych, z zastosowaniem łatwo dostępnych, bezpiecznych i oznakowanych pojemników. Zabezpieczono środki ochrony indywidualnej, odpowiednie do rodzaju i stopnia narażenia. Wprowadzono bezpieczne systemy do pobierania krwi oraz odpowiedni sprzęt: bezpieczne kaniule do żył obwodowych, bezpieczne igły iniekcyjne. Prowadzono szkolenia nowych pracowników zatrudnionych na różnych stanowiskach i stażystów oraz szkolenia przypominające w zakresie ww. procedury.

W 2018 r. przedstawiciele PPIS w Radomiu podczas kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych udzielali instruktaży dotyczących zagadnień dezynfekcji, sterylizacji, kontroli wewnętrznych oraz zapobiegania zakażeniom szpitalnym. Personel medyczny podmiotów leczniczych szkolony był w zakresie przerwania dróg transmisji szczepów CPE w szczególności zasad izolacji standardowej i kontaktowej.

15

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Działania podejmowane przez podległe placówki lecznictwa zamkniętego w 2018 r. w zakresie wdrożenia wytycznych CPE/NDM :

- badania przesiewowe pacjentów przy przyjęciu w kierunku Klebsiella pneumoniae NDM, którzy byli hospitalizowani w ciągu ostatniego półrocza bez względu na lokalizację placówki;
- monitoring zużycia preparatów dezynfekcyjnych do rąk oraz innych środków dezynfekcyjnych;

6. WNIOSKI

- 1) W 2018 r. najczęściej występujące nieprawidłowości w podmiotach leczniczych to brak: powierzchni zmywalnych, dozowników na mydło w płynie, dozowników na płyn dezynfekcyjny, podajników na ręczniki jednorazowego użytku i pojemników na odpady medyczne, zachowanego ciągu technologicznego w gabinetach zabiegowych, pomieszczeń porządkowych, izolatek, szluz umywalkowo-fartuchowych, prawidłowej wentylacji lub klimatyzacji w niektórych pomieszczeniach, brudowników wyposażonych w myjnię dezynfektor, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Do końca 2017 r. obowiązywał termin realizacji programów dostosowawczych do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2012 r. , poz. 739). W przypadku niezrealizowania programu dostosowawczego podmioty lecznicze mogły od chwili wejścia w życie nowelizacji ustawy o działalności leczniczej składać wnioski do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wydanie opinii o wpływie niespełnienia wymagań o których mowa w art.22 ust 1 ww. ustawy na bezpieczeństwo pacjentów.
- 3) Na wniosek podmiotów leczniczych (w tym 2 szpitali) z powiatu radomskiego PPIS w Radomiu w 2018 r. wydał 4 takie opinie w formie postanowienia.
- 4) Nadal priorytetową sprawą pozostaje dostosowanie 2 szpitali do wymagań ww. rozporządzenia, gdyż wiele występujących niezgodności może mieć znaczny wpływ na bezpieczeństwo pacjentów.

16

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

II. SEKCJA NADZORU HIGIENY KOMUNALNEJ

17

1. CELE I ZADANIA SEKCJI

Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej zajmuje się zagadnieniami związanymi z ochroną zdrowia ludzkiego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska. Do zadań w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne elementów środowiska bytowania człowieka, a zwłaszcza:

- wody do spożycia przez ludzi,
- wody w kąpieliskach oraz miejscach wykorzystywanych do kąpieli
- wody w basenach kąpielowych,
- powietrza wewnątrz pomieszczeń,
- hałasu wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi.

Ponadto przeprowadzane są kontrole przestrzegania przepisów w zakresie utrzymania należytego stanu higienicznego i zdrowotnego w szpitalach, domach pomocy społecznej, hotelach, obiektach wczasowo-turystycznych, basenach kąpielowych, urządzeniach służących do zaopatrywania ludności w wodę do spożycia, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej, środkach transportu publicznego oraz innych obiektach użyteczności publicznej typu: apteki, pralnie, obiekty kultury i sportu, cmentarze.

Rozpatrywane są:

- podania o wydanie decyzji na ekshumacje oraz przewóz zwłok i szczątków ludzkich,
- podania o wydanie opinii dotyczących środków transportu przeznaczonych do:
 - przewozu zwłok,
 - bielizny szpitalnej do prania,
 - przewozu odpadów niebezpiecznych,
- podania o wydanie opinii sanitarnych dotyczących obiektów użyteczności publicznej,
- podania o zaopiniowanie pod względem sanitarnym imprez masowych,
- wszelkie wnioski i interwencje.

Na wniosek użytkownika dokonywane były pobory próbek wody z urządzeń wodociągowych oraz wydawane oceny o przydatności wody do spożycia.

Wszystkie nowo otwierane obiekty winny posiadać pozytywny wynik badania wody.

W 2018 roku Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej przeprowadzili w powiecie radomskim 182 kontrole. Pod nadzorem było 291 obiektów. Skontrolowano 158 obiektów będących w rejestrze.

2. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

„ Woda nie jest produktem handlowym takim, jak każdy inny, ale dobrem, które musi być chronione, bronione i traktowane jako takie”

Ramowa Dyrektywa Wodna

2.1. Wprowadzenie

Warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi określa ustawa z dnia 07.06.2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017r. poz. 328), natomiast wymagania, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi zawarte są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie radomskim pochodzi z ujęć wody podziemnej.

2.2. Jakość wody

W 2018 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczoną do spożycia skontrolowano 35 wodociągów. Dodatkowo w 2018r. w miejscowości Laski gm. Pionki został oddany do eksploatacji nowy wodociąg publiczny. Z wyznaczonych punktów zgodności pobierane były próbki wody dla potrzeb prowadzonego monitoringu jakości wody. Na podstawie uzyskanych wyników - wodę przeznaczoną do spożycia spełniającą wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) dostarczało 35 wodociągów tj. 100 % skontrolowanych wodociągów (jeden z wodociągów publicznych zlokalizowany w miejscowości Bieniędzice gm. Wolanów z uwagi na przekroczenia parametrów fizyko – chemicznych został wyłączony z użytkowania. Mieszkańcy wsi Bieniędzice oraz Jarosławice od miesiąca kwietnia są zaopatrywani w wodę o właściwych parametrach fizyko – chemicznych i mikrobiologicznych pochodzącą z wodociągu miejskiego w Radomiu). Ponadto wodociąg lokalny należący do szpitala w Iłży z uwagi na niewystarczające zasoby wodne został wyłączony z eksploatacji. Pacjenci oraz personel szpitala korzysta z wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Iłży.

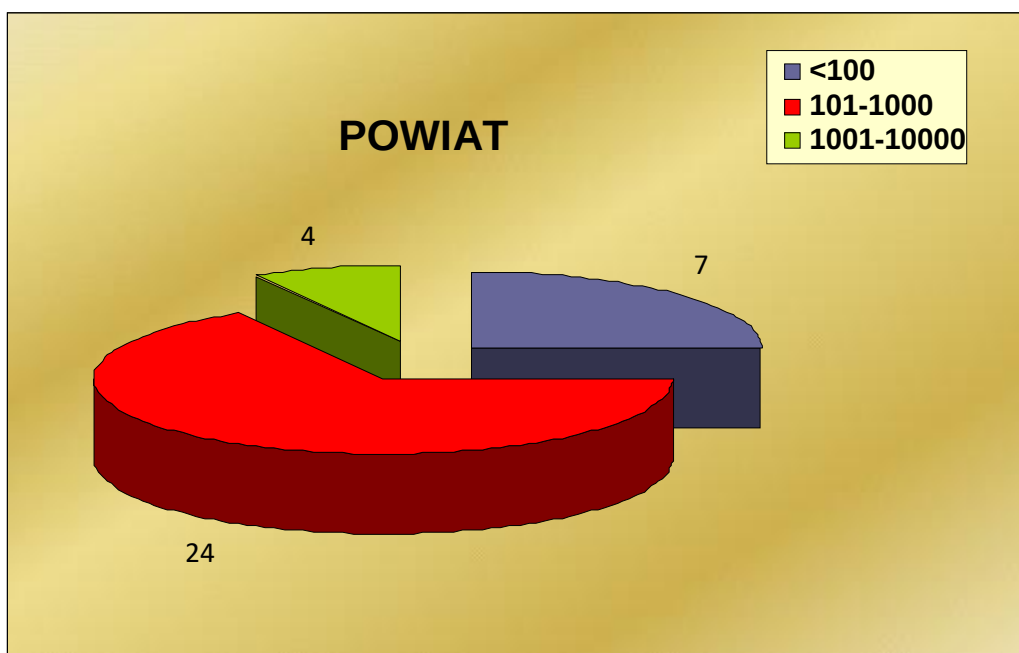
19

Wodociągi o produkcji [m ³]	POWIAT	
	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	
	Odpowiadającej wymaganiom	Nie odpowiadającej wymaganiom
<100	6635	0
101-1000	77036	0
1001-10000	45841	0

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	POWIAT	
	Liczba urządzeń dostarczających wodę	
	Odpowiadających wymaganiom	Nie odpowiadających wymaganiom
< 100	7	0
101 -1000	24	0
1001 - 10000	4	0

Liczba urządzeń dostarczających wodę w zależności od produkcji w powiecie

3. CHARAKTERYSTYKA URZĄDZEŃ ZAOPATRUJĄCYCH LUDNOŚĆ W WODĘ.

3.1 Wodociągi o produkcji < 100 m³ / d

W/w wodociągi stanowią 20% wszystkich wodociągów objętych nadzorem w powiecie radomskim. W 2018r. skontrolowano 7 wodociągów co stanowi 100% wodociągów objętych nadzorem w tej grupie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobranej do badań w 2018r. z wodociągu publicznego w Seredzicach występowały pojedyncze kolonie bakterii gr. coli, enterokoków, oraz przekroczenia w zakresie manganu i mętności. W odniesieniu do przekroczeń mikrobiologicznych Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Iłży podjął działania naprawcze polegające na przełączeniu zasilania mieszkańców zaopatrywanych z wodociągu publicznego w Seredzicach na wodociąg w Jasieńcu Iłżeckim, dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych w stacji uzdatniania wody w Seredzicach oraz sieci wodociągowej. Powyższe działania spowodowały poprawę jakości wody co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. W odniesieniu do przekroczeń fizyko – chemicznych PPIS w Radomiu wszczął postępowanie administracyjne, które zostało umorzone po przedstawieniu przez zarządzającego wodociągiem pozytywnych wyników badań. Ze względu na krótkotrwałe i miejscowe występowanie przekroczeń oraz po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia ludzi PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

21

W odniesieniu do wodociągu lokalnego należący do szpitala w Iłży Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobranej do badań w 2018r. w miesiącu listopadzie występowały kolonie bakterii gr. coli. Podejmowane przez zarządzającego ujęciem działania naprawcze polegające na dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych oraz sieci wodociągowej nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Ponadto w w/w wodociągu z uwagi na niewystarczające zasoby wodne Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Iłży podjął decyzję o zmianie źródła zasilania obiektu na wodociąg publiczny w Iłży.

W odniesieniu do wodociągu publicznego w Laskach gm. Pionki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobranej do badań w 2018r. w jednej z próbek występował nieakceptowalny zapach natomiast w czterech próbkach stwierdzono przekroczenia w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. W związku z powyższym PPIS w Radomiu wszczął postępowanie administracyjne w celu wyeliminowania w/w przekroczeń mikrobiologicznych. Gmina Pionki podjęła działania naprawcze polegające na dezynfekcji urządzeń i sieci wodociągowej na SUW Laski. Powyższe działania spowodowały poprawę jakości wody w zakresie organoleptycznym i mikrobiologicznym co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. Ze względu na krótkotrwałe wystąpienie przekroczeń oraz po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia ludzi PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz umorzył wszczęte postępowanie administracyjne.

Ponadto w 3 wodociągach publicznych w Augustowie gm. Pionki, Rudzie Wielkiej Kresy gm. Wierzbica oraz Glinicach gm. Przytyk wystąpiły krótkotrwałe i miejscowe przekroczenia wskaźników jakości wody. Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W jednym z wodociągów w miejscowości Kotlarka gm. Iłża w 2018r. nie występowały przekroczenia wskaźników jakości wody.

Na koniec 2018r. wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) dostarczały wszystkie skontrolowane wodociągi. Z wody tej korzystało 6635 mieszkańców.

3.2 Wodociągi o produkcji 101 – 1000 m³/d

Wodociągi o produkcji jak wyżej stanowią 68,57 % wodociągów objętych nadzorem. W 2018r. skontrolowano wszystkie tj. 24 wodociągi.

W odniesieniu do wodociągu publicznego w Czarnej gm. Pionki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził występowanie przekroczenia w zakresie mikrobiologicznym, fizyko – chemicznym i organoleptycznym. W odniesieniu do przekroczeń dopuszczalnej liczby enterokoków kałowych w jednej z próbek PPIS w Radomiu mając na uwadze ochronę zdrowia konsumentów wydał decyzję nakazującą unieruchomienie wodociągu publicznego w Czarnej gm. Pionki. Po podjęciu przez Gminę Pionki działań naprawczych polegających na dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych w stacji uzdatniania wody w Czarnej, sieci wodociągowej oraz płukaniu zbiorników magazynowych wody nastąpiła poprawa jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. Mieszkańcy w trakcie prowadzenia działań naprawczych byli zaopatrywani w wodę z wodociągu publicznego w Mireniu gm. Pionki. Po otrzymaniu prawidłowych wyników badań PPIS w Radomiu wydał decyzję zezwalającą na korzystanie z wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Czarnej.

Pojawienie się w kolejnym badaniu przekroczenia w zakresie występowania bakterii z gr. coli miało charakter krótkotrwały i miejscowy dotyczyło bowiem jednego pkt. monitoringowego zlokalizowanego w mieszkaniu prywatnym. Próbkę wody pobrana do badań dnia 15.10.18r. wykazała przekroczenia w zakresie mętności, zapachu, jonu amonowego, żelaza, manganu oraz bakterii gr. coli. Z otrzymanych z Gminy Pionki wyjaśnień wynika, iż przed w/w dniem poboru nastąpiło wyłączenie zasilania energetycznego co mogło mieć negatywny wpływ na jakość pobranej próbki wody.

Po podjęciu przez Gminę Pionki działań naprawczych polegających na dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych oraz sieci wyeliminowano przekroczenia fizyko – chemiczne i mikrobiologiczne w zakresie bakterii gr. coli. Przeprowadzone kolejne badania kontrolne wykazały utrzymywanie się nieakceptowalnego zapachu oraz ponadnormatywny wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. W celu wyeliminowania przekroczenia mikrobiologicznego zarządzający wodociągiem dokonał ponownej dezynfekcji sieci wodociągowej. W/w działania przyniosły pożądaný rezultat.

W odniesieniu do utrzymującego się nieakceptowalnego zapachu kilkakrotnie dokonywano płukania sieci. Długotrwałe działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu

26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D

Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23

radom@psse.waw.pl www.radom.psse.waw.pl

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

W odniesieniu do wodociągu publicznego w Woli Goryńskiej gm. Jastrzębia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobieranej do badań w 2018r. okresowo występowały przekroczenia mikrobiologiczne w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C oraz pojedyncze kolonie bakterii gr. coli. Ponadto PPIS w Radomiu stwierdził ponadnormatywne zawartości amonowego jonu, manganu oraz mętności w zbadanych próbkach wody.

W odniesieniu do w/w przekroczeń PPIS w Radomiu wydawał zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego. Po podjęciu przez Gminę Jastrzębia działań naprawczych polegających na zwiększeniu dozowania środka dezynfekcyjnego, regulacji systemu napowietrzania oraz wzmożeniu częstotliwości płukania sieci wodociągowej zaobserwowano poprawę jakości wody co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. W związku z powyższym PPIS w Radomiu umorzył wszczęte postępowanie administracyjne oraz stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W odniesieniu do wodociągu publicznego w Wawrzyszowie gm. Wolanów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobieranej do badań w 2018r. występowały przekroczenia w zakresie bakterii gr. coli, żelaza i mętności. W odniesieniu do przekroczeń fizyko – chemicznych PPIS w Radomiu wszczął postępowanie administracyjne, które zostało umorzone po przedstawieniu przez zarządzającego wodociągiem pozytywnych wyników badań. W odniesieniu do przekroczeń mikrobiologicznych nieprawidłowości dotyczyły jednego punktu monitoringowego zlokalizowanego w mieszkaniu prywatnym. Zanieczyszczenie miało charakter krótkotrwały i miejscowy. Kolejne badania laboratoryjne potwierdziły wyeliminowanie nieprawidłowości. W związku z powyższym PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

23

Ponadto w 14 wodociągach publicznych tj: w Jedlni gm. Pionki, Mireniu gm. Pionki, Goździe, Małęczynie gm. Gózd, Jasieńcu Iłżeckim gm. Iłża, Jedlińsku, Wierzchowinach gm. Jedlińsk, Odechowie gm. Skaryszew, Tomaszowie gm. Skaryszew, Skaryszewie ujęcie ul. Wincentowska, Zakrzewie, Wierzbicy – Polanach-Zalesicach, Przytyku oraz Pionkach ujęcie ul. Leśna wystąpiły krótkotrwałe i miejscowe przekroczenia wskaźników jakości wody. Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W 7 wodociągach publicznych tj: w Jastrzębi, Mąkosach Starych gm. Jastrzębia, Wsoli gm. Jedlińsk, Mokrosęku gm. Jedlińsk, Skaryszewie ujęcie ul. Piaseckiego, Dąbrówce Nagórnej gm. Zakrzew oraz w Wólce Domaniowskiej gm. Przytyk w 2018r. nie występowały przekroczenia wskaźników jakości wody.

Na koniec 2018r. wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) dostarczały wszystkie skontrolowane wodociągi. Z wody tej korzystało 77036 mieszkańców.

W 2018r. na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w stacjach uzdatniania wody PPIS w Radomiu wydał decyzje administracyjne dot. wyeliminowania nieprawidłowości w Czarnej gm. Pionki, Jedlni gm. Pionki, Mireniu gm. Pionki, Jedlińsku, Wierzchowinach gm. Jedlińsk oraz Tomaszowie gm. Skaryszew. Zalecenia dot. poprawy stanu sanitarno – technicznego posadzek, odnowienia sufitów oraz ścian w halach filtrów.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu

26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D

Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23

radom@psse.waw.pl www.radom.psse.waw.pl

3.3 Wodociągi o produkcji 1001 – 10000 m³/d

Wodociągi znajdujące się w tym przedziale stanowią 11,42 % wszystkich objętych nadzorem. W 2018r. skontrolowano 4 urządzenia znajdujące się w omawianej grupie. W odniesieniu do wodociągu publicznego w Iłży Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobranej do badań w 2018r. w jednym z punktów monitoringowych występowały przekroczenia w zakresie mętności, zapachu, żelaza oraz bakterii gr. coli. W odniesieniu do parametrów fizyko-chemicznych PPIS w Radomiu wydał zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego. Po otrzymaniu pozytywnych wyników badań wszczęte postępowanie administracyjne zostało umorzone. W odniesieniu do przekroczeń mikrobiologicznych podjęte przez ZWiK w Iłży działania naprawcze polegające na dezynfekcji urządzeń wodociągowych w stacji uzdatniania wody w Iłży oraz sieci wodociągowej spowodowały poprawę jakości wody co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. Ze względu na miejscowe występowanie przekroczeń oraz po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia ludzi PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W odniesieniu do wodociągu publicznego w Aleksandrowie gm. Jedlnia Letnisko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobranej do badań w 2018r. występowały przekroczenia w zakresie mętności, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22^oC, bakterii gr. coli oraz odnotowano nieakceptowalny zapach. Przekroczenia mikrobiologiczne oraz mętności miały charakter krótkotrwały, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych, które wykazały poprawę jakości wody. W odniesieniu do występowania nieakceptowalnego zapachu Gmina Jedlnia Letnisko podjęła działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowej. W/w działania nie przyniosły oczekiwanego rezultatu w związku z powyższym PPIS w Radomiu wystosował pisma interwencyjne wskazujące na konieczność prowadzenia dalszych skutecznych działań naprawczych oraz wzmożonego monitorowania jakości wody.

Ponadto w 1 wodociągu publicznym w Janusznie gm. Pionki wystąpiły krótkotrwałe i miejscowe przekroczenia wskaźników jakości wody. Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W wodociągu publicznym w Dąbrówce Zabłotniej gm. Kowala w 2018r. nie występowały przekroczenia wskaźników jakości wody.

Na koniec 2018r. wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) dostarczały wszystkie skontrolowane wodociągi. Z wody tej korzystało 45841 mieszkańców.

Okoliczne miejscowości w gminach: Zakrzew, Wolanów, Skaryszew, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala korzystają częściowo z wody pochodzącej z wodociągu miejskiego w Radomiu.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

W 2018r. na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w stacjach uzdatniania wody PPIS w Radomiu wydał decyzję administracyjną dot. wyeliminowania nieprawidłowości na ujęciu wody w Dąbrówce Zabłotniej gm. Kowala. Zalecenia dot. poprawy stanu sanitarno – technicznego schodów prowadzących do suw oraz zbiorników magazynowych wody, odnowienia sufitów oraz ścian w szachtach zbiorników magazynowych wody.

3.4 Podsumowanie

Zadania inspekcji sanitarnej realizowane są poprzez: nadzór nad zabezpieczeniem źródeł wody, pobór i badania próbek wody do spożycia. W przypadku wystąpienia przekroczeń parametrów wskaźnikowych jakości wody podejmowane są stosowne decyzje mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowości. Za jakość wody odpowiada jej producent. Niewystarczająca ochrona zasobów wodnych i nieskuteczne uzdatnianie wody naraża społeczeństwo na ryzyko wystąpienia chorób przewodu pokarmowego. Ponadto oceniane jest również ryzyko zdrowotne spowodowane toksycznymi związkami chemicznymi zawartymi w wodzie pitnej. Szczególne znaczenie mają zanieczyszczenia wykazujące kumulujące właściwości toksyczne, takie jak metale ciężkie i substancje rakotwórcze. Problemy związane z tym wynikają głównie z ich zdolności do wywoływania skutków zdrowotnych po dłuższym okresie spożywania zanieczyszczonej wody. Należy dodać, iż nadzór nad jakością wody prowadzony przez PPIS w Radomiu pozwala na wyeliminowanie wszelkich nieprawidłowości związanych z jakością wody do spożycia przez ludzi. Kontrole stanu sanitarno-technicznego urządzeń do zaopatrywania ludzi w wodę do spożycia oraz nadzór nad jakością wody do spożycia przez ludzi są prowadzone ze szczególną starannością i dzięki temu ograniczone jest ryzyko zachorowań. W przypadku nieodpowiedniej jakości wody pod względem bakteriologicznym wydawane są decyzje unieruchamiające wodociąg, zaś w przypadku przekroczeń fizyko-chemicznych decyzje wydawane są z terminem niezbędnym do podjęcia właściwych działań naprawczych prowadzonych przez zarządzającego wodociągiem celem doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w rozp. M. Z.

25

4. OCENA JAKOŚCI WODY W MIEJSCACH WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI OPARTYCH NA WODACH POWIERZCHNIOWYCH

Realizując zagadnienia dotyczące stanu jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów kąpielowych oraz uprawnia sportów wodnych prowadzono stały nadzór nad jakością wody w 2 miejscach wykorzystywanych do kąpeli w Pionkach oraz Iłży. Ogółem przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Wydano 5 komunikatów o przydatności wody do kąpeli. W trakcie trwania sezonu próby wody pobierane były na zlecenie organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpeli w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Administratorzy obiektów na bieżąco przesyłali do PSSE w Radomiu wyniki badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej. Pracownicy PSSE udzielali informacji telefonicznych interesantom. Ponadto w sezonie letnim na bieżąco prowadzono aktualizację strony internetowej.

4.1. Podsumowanie

Jakość wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli w 2018r. nie budziła zastrzeżeń.

5. BASENY KĄPIELOWE

W 2018r. pod nadzorem PPIS w Radomiu był 1 basen w Pionkach. Był to basen całoroczny, napełniany wodą wodociągową. W obiekcie przeprowadzono 2 kontrole. Próbkę wody do badań pobierano w ramach nadzoru oraz na zlecenie właściciela obiektu w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej jakości wody.

W 2018r. w obiekcie kontynuowane były prace modernizacyjne związane z kolejnym etapem remontu. W tym czasie wykonano kolejną część zaleceń zawartych w decyzji wydanej w latach poprzednich tj.:

- wydzielono pomieszczenie do sporządzania roztworów środków dezynfekcyjnych
- zapewniono swobodny i bezpieczny rozładunek chemii basenowej
- zapewniono właściwe pomieszczenie z przeznaczeniem na chlorownię

Zalecenie dot. zapewnienia właściwego stanu sanitarno – technicznego glazury ściennej i podłogowej w obiekcie zostanie wykonane do końca 2019r.

26

5.1. Podsumowanie

Basen kąpielowy stanowi specyficzne środowisko, w którym zanieczyszczenie wody może być przyczyną infekcji. Podczas kąpieli, za pomocą wody, mogą być przenoszone ustroje patogenne, stanowiące zagrożenie epidemiologiczne. W basenach kąpielowych mamy do czynienia z ułatwionym krążeniem chorobotwórczych drobnoustrojów od człowieka chorego lub nosiciela do zdrowego człowieka, woda jest doskonałym ich nośnikiem. W obrębie basenów kąpielowych występują również dogodne warunki do rozprzestrzeniania się infekcji. W strefie natrysków i szatni, wilgotne powietrze i mokre posadzki, mogą sprzyjać przetrwaniu drobnoustrojów i przenikaniu do ludzkiego ciała. Zadaniem inspekcji sanitarnej jest nadzór nad właściwą jakością wody do kąpieli poprzez pobór próbek wody do badania, kontrolę warunków kąpieli oraz podejmowanie stosownych decyzji.

6. HAŁAS I JAKOŚĆ POWIETRZA WEWNĄTRZ POMIESZCZEŃ PRZEZNACZONYCH NA POBYT LUDZI.

W 2018r. nie były wykonywane pomiary hałasu w ramach nadzoru i zleceń podmiotów zewnętrznych przez Pracownię Higieny Pracy. Pomiarów na obecność tlenku węgla w pomieszczeniach mieszkalnych również nie wykonywano.

7. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2018 roku pod nadzorem było ogółem 291 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu, skontrolowano 158, przeprowadzono w nich 182 kontrole.

7.1. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

7.1.1. Ustępy publiczne

W 2018r. skontrolowano ogółem 1 szalet publiczny, skanalizowany znajdujący się w Iłży. Szalet w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym, wyposażony w środki myjące i dezynfekcyjne.

7.1.2. Obiekty służby zdrowia

Na terenie działalności PSSE Radom znajdują się publiczne i niepubliczne, obiekty służby zdrowia. Wspólne kontrole kompleksowe przeprowadzane są w szpitalach i zakładach opiekuńczo – leczniczych. W 2018r. skontrolowano 2 szpitale oraz ZOL-e wchodzące w ich skład. Liczba kontroli przeprowadzonych przez Sekcję Nadzoru Higieny Komunalnej w w/w obiektach wynosi 4. W Szpitalu w Iłży stwierdzono uchybienia sanitarne na które wydano decyzję administracyjną. Zalecenia zostały wykonane, postępowanie zakończono decyzją wygaszającą. Ponadto wykonano zalecenie dotyczące zapewnienia odpowiednich warunków do przechowywania odpadów medycznych. Kontrola sanitarna przeprowadzona w Szpitalu przy ul. Niepodległości w Pionkach wykazała uchybienia sanitarno-techniczne w pomieszczeniach Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i w pomieszczeniu do przygotowywania i wystawiania zwłok. Na w/wym. uchybienia wydano decyzję administracyjną.

Stan sanitarno-techniczny szpitali i innych obiektów ulega powolnej poprawie ze względu na ogólnie złą sytuację finansową w służbie zdrowia. Ponadto przepisy dotyczące zakładów opieki zdrowotnej są często zmieniane, wielu brakuje.

Wszystkie obiekty zaopatrywane są w wodę pochodzącą z wodociągu publicznego. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń, wodociągi objęte są stałym monitoringiem jakości wody. Szpitale posiadają również dodatkowe źródła wody w postaci własnych ujęć.

Gospodarka odpadami medycznymi prowadzona zgodnie z opracowanymi przez placówki procedurami postępowania. Wszystkie obiekty posiadają stosowne decyzje na wytwarzanie i czasowe przechowywanie odpadów.

Odbiór odpadów odbywa się zgodnie z umowami podpisanymi z firmami zewnętrznymi.

Pranie bielizny ze szpitali: w Pionkach i w Iłży odbywa się przez firmy zewnętrzne na podstawie stosownych umów.

W 2018r. w 2 szpitalach przeprowadzono badanie ciepłej wody użytkowej. Występowanie przekroczeń mikroorganizmów *Legionella* stwierdzono w 3 próbkach pobranych w szpitalu w Pionkach przy ul. Niepodległości 1. Zalecono podjęcie stosownych działań naprawczych celem poprawy jakości wody.

7.1.3. Podsumowanie

Oprócz kontroli stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń obiektów służby zdrowia, niezwykle istotnym zagadnieniem jest jakość ciepłej wody użytkowej. Mikroorganizmy z rodzaju *Legionella* znalazły dogodne warunki do bytowania w instalacjach wodnych wewnątrz budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej m.in. w szpitalach, domach pomocy społecznej, hotelach. Obecność pałeczek *Legionella* można stwierdzić w inhalatorach, prysznicach, klimatyzatorach, nawilżaczach, turbinach dentystycznych itp. Do zakażenia pałeczkami dochodzi poprzez wdychanie aerozolu wodno-powietrznego. Warunki sprzyjające rozwojowi pałeczek *Legionella* to temp. zbliżona do 40°C, brak cyrkulacji, obecność osadów czy biofilmu. Główne miejsca występowania tych mikroorganizmów to m.in. ślepe odcinki sieci, elementy instalacji pokryte osadem wapiennym, kamieniem kotłowym, takie jak: prysznice, wylewki baterii, nasadki sitkowe baterii umywalkowych. Problem zapobiegania namnażaniu się pałeczek w systemach wodociągowych jest przede wszystkim problemem właściwych rozwiązań technicznych. Monitorowanie wody w wewnętrznej instalacji obiektu w kierunku wykrywania obecności pałeczek *Legionella* w obiektach służby zdrowia oraz innych obiektach użyteczności publicznej, stanowi element nadzoru nad jakością wody, ze względu na obecność osób z grupy wysokiego ryzyka. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości PPIS w Radomiu wydaje stosowne decyzje mające na celu doprowadzenie do zlikwidowania niebezpieczeństwa namnażania pałeczek *Legionella* i wystąpienia zakażeń inhalacyjnych.

28

7.2. Domy Pomocy Społecznej, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2018r. Domów Pomocy Społecznej nie kontrolowano. W Schronisku Mar-Kot stwierdzono wykonanie zaleceń sanitarno – technicznych.

W 2018r. w 1 obiekcie tj. Centrum Rehabilitacyjno – Pielęgnacyjnym we Wrzosowie gm. Jedlnia Letnisko stwierdzono skażenie instalacji mikroorganizmami z rodzaju *Legionella* sp. Podjęte przez jednostkę zobowiązaną działania naprawcze polegające na dezynfekcji termicznej oraz płukaniu instalacji wodociągowej spowodowały poprawę jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach.

7.3. Obiekty świadczące usługi hotelowe

Pod nadzorem znajdują się zarówno obiekty skategoryzowane typu hotele, jak i inne świadczące usługi noclegowe. Skategoryzowanych hoteli jest 6 innych bez kategoryzacji jest 23. Skontrolowano 2 hotele oraz 4 inne obiekty świadczące usługi noclegowe.

W 2018r. wydano decyzję na zapewnienie wentylacji w łazienkach przy 3 pokojach w Hotelu Maxima w Wolanowie. Ponadto stan sanitarny w tej grupie obiektów nie budził zastrzeżeń.

7.4. Zakłady fryzjerskie, fryzjersko- kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria

W ramach kontroli innych obiektów użyteczności publicznej najczęściej kontroli tj. 83 przeprowadzono w zakładach fryzjerskich, fryzjersko-kosmetycznych, kosmetycznych i odnowy biologicznej. Skontrolowano 73 zakłady. W tej grupie obiektów zachodzi najczęściej reorganizacji i zmian. Często zakłady są nieczynne lub działają tylko okresowo. Na ogół zakłady znajdują się w dobrym stanie sanitarno- technicznym.

W 2018 r. na poprawę stanu sanitarno - technicznego obiektów wydano 1 decyzję. Drobne remonty przeprowadzane były na bieżąco. Ponadto nałożono 1 mandat karny za brak bieżącej czystości i porządku przy świadczeniu usług fryzjerskich.

Zakłady coraz częściej oferują wysoki standard świadczonych usług. Coraz więcej zakładów zwraca uwagę na stosowanie prawidłowych procesów dezynfekcji i sterylizacji. W nowo powstałych gabinetach kosmetycznych zapewniane są stanowiska sterylizacji stanowiące ciąg technologiczny w ustawieniu szeregowym (blat brudny, zlew, blat czysty, autoklaw). Stosowana jest coraz częściej bielizna wyłącznie jednorazowego użytku. Ze względu na duże możliwości otwarcia własnej działalności, wiele osób w tej grupie nie posiada odpowiedniego przygotowania zawodowego (często zbyt krótki czas nauki zawodu).

Ułatwieniem w prowadzeniu nadzoru nad tego typu obiektami byłyby konkretne przepisy prawne.

29

7.5. Inne obiekty

Inne kontrolowane obiekty to m.in. apteki, urzędy gmin, domy kultury, obiekty sportowe, dworce PKP i PKS, cmentarze, stacje paliw i inne.

W 2018r. na cmentarz w Łży wydano decyzję na zapewnienie prawidłowego składowania odpadów komunalnych na terenie cmentarza. Część uchybień w tym zakresie usuwanych jest w krótkim terminie bez wydawania decyzji.

W 2018 r. nie prowadzono kontroli piaskownic. Wystosowano pisma przypominające o konieczności wymiany piasku ze źródeł posiadających odpowiednie certyfikaty.

Spółdzielnie mieszkaniowe likwidują małe place zabaw i piaskownice na korzyść dużych i lepiej wyposażonych.. Na wielu osiedlach piaskownice znajdują się na placach obok wielu urządzeń zabawowych oraz urządzeń do ćwiczeń.

W 2018r. wydawano postanowienia na imprezy masowe, postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy i decyzje na ekshumacje .

W 2018 roku skontrolowano 4 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

8. PODSUMOWANIE

- 1) Na terenie Powiatu Radomskiego nie ma zagrożenia dla zdrowia ludzi ze strony wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej z wodociągów publicznych w ramach zbiorowego zaopatrzenia ludności. Kontrola wewnętrzna jakości wody wykonywana jest przez przedsiębiorstwa wodociągowe zgodnie z ustalonym z PPIS harmonogramu poboru próbek wody. Bieżący monitoring jakości wody i stosowne działania w ramach nadzoru sanitarnego prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor sanitarny w Radomiu.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

- 2) W zdecydowanej większości obiektów będących pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej PSSE w Radomiu w porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ dalszej poprawie. Właściciele i pracownicy dbają o estetykę oraz przestrzegają zasad higieny. Związane jest to z coraz większą świadomością i konkurencją. Powstające zakłady (z każdej grupy obiektów) są coraz lepiej wyposażone w nowoczesny sprzęt zabiegowy, urządzone są estetycznie, poziom świadczonych usług jest coraz wyższy. Dotyczy to zwłaszcza salonów odnowy biologicznej. Właściciele obiektów świadczących usługi noclegowe zgłaszają je do kategoryzacji. Największym problemem w grupie zakładów fryzjerskich i kosmetycznych są zagadnienia dezynfekcji i sterylizacji. W trakcie kontroli pracownicy Sekcji udzielają wyczerpującego instruktażu n.t w/w zagadnień. Zwracana jest uwaga na procedury dezynfekcji, mycia i sterylizacji narzędzi i przyborów. Ułatwieniem w prowadzeniu nadzoru nad tego typu obiektami byłyby konkretne przepisy prawa.
- 3) Problemy pojawiają się w egzekwowaniu od zarządców cmentarzy parafialnych systematycznego wywożenia odpadów komunalnych, podając jako przyczynę trudności finansowe parafii.
- 4) Zdaniem PPIS w Radomiu władze miast i gmin winni większą uwagę zwrócić na szatnie publiczne, jako zadanie własne gminy. W dalszym ciągu jest ich niewystarczająca ilość.
- 5) Przeprowadzane wnikliwe kontrole sanitarne oraz szeroko pojęty instruktaż dotyczący przestrzegania reżimu sanitarnego w kontrolowanych obiektach i podejmowane przez PPIS w Radomiu działania wpływają na poprawę stanu sanitarnego istniejących obiektów i zwiększenie świadomości pracujących tam osób.
- 6) Istotne jest to, że kontrole sanitarne wszystkich obiektów, prowadzonych jako działalność gospodarcza, przeprowadzane są po uprzednim zawiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia kontroli (obowiązek wynikający z ustawy o Przedsiębiorcach). W związku z tym trudno stwierdzić, czy we wszystkich zakładach świadczących usługi, bieżąca czystość i porządek, zaopatrzenie w niezbędne środki myjące i dezynfekcyjne są zawsze zapewnione jak podczas zapowiadzanej kontroli.

30

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

III. SEKCJA NADZORU BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I KOSMETYKÓW

31

1. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA SEKCJI.

- 1) Czuwanie nad bezpieczeństwem żywności, żywienia oraz zapobieganie powstawaniu zakażeń przenoszonych drogą pokarmową poprzez sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
- 2) Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego
- 3) Prowadzenie postępowania z zakwestionowanymi próbkami żywności oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami
- 4) Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem kosmetyków
- 5) Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 6) Współdziałanie z WSSE w Warszawie w ramach Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach żywnościowych we wspólnotowym systemie RASFF i RAPEX (dot. kosmetyków)
- 7) Zatwierdzanie i rejestracja zakładów nowych i po modernizacji zajmujących się produkcją obrotem i przechowywaniem środków spożywczych
- 8) Współpraca z innymi jednostkami w ramach sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego
- 9) Objęcie szczególnym nadzorem produktów mogących stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi
- 10) Przeprowadzanie kontroli sanitarnych w związku z interwencjami konsumentów/klientów
- 11) Sprawowanie wzmożonego nadzoru nad targowiskową sprzedażą mięsa i jego przetworów z uwagi na występowanie ognisk afrykańskiego pomoru świń(ASF) na terenie województwa mazowieckiego.
- 12) Sprawowanie nadzoru nad jakością żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych i wychowawczych oraz pacjentów w szpitalach

32

2. REALIZACJA ZADAŃ.

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa żywności, żywienia i Kosmetyków w 2018 roku ujęła w ewidencji 1488 zakłady żywności i żywienia (63 obiekty produkcji żywności i 598 gospodarstw produkcji pierwotnej, 550 obiektów obrotu żywnością, 127 obiektów żywienia zbiorowego otwartego , oraz 150 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego), 4 obiekty produkcji materiałów, oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością , również 2 obiekty produkcji i konfekcjonowania kosmetyków. Skontrolowano ogółem wykazane 94 obiekty ze wszystkich zewidencjonowanych, w których przeprowadzono ogółem – 247 kontroli i rekontroli, w tym 23 kontrole interwencyjne.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków w **2018** roku nadzorowała: **1494** zakładów produkcji i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w 2017r.- **1670**) w tym **2** zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu kosmetyk i **4** zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Nadzorowane zakłady tj.: (wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnie napojów bezalkoholowych, wytwórnie naturalnych wód mineralnych i wód źródlanych, zakłady garmazeryjne, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, inne wytwórnie żywności, gospodarstwa produkcji pierwotnej, sklepy spożywcze, kioski, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte w tym: restauracje, bary, kawiarnie, punkty małej gastronomii; zakłady żywienia zbiorowego zamknięte w tym: bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, żywienie w systemie cateringowym, stołówki szkolne, stołówki w bursach i internatach, stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach, stołówki w przedszkolach, stołówki w domach dziecka i młodzieży, stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakłady usług cateringowych, inne zakłady żywienia, wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, zakłady produkujące i konfekcjonujące kosmetyki, obiekty obrotu kosmetykami).

33

Kierując się analizą ryzyka oraz działając na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, skontrolowano ogółem **94** zewidencjonowanych obiektów, w których przeprowadzono – **247** kontroli i rekontroli, w tym **23** kontroli interwencyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2018 roku stan sanitarno-higieniczny zakładów systematycznie poprawiał się wskutek podejmowanych działań Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków, sukcesywnie wzrasta świadomość przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Niemniej jednak przeprowadzone kontrole wykazały szereg nieprawidłowości, w wielu przypadkach podobnych jak w minionym roku.

W kontrolowanych zakładach najczęściej stwierdzano następujące niezgodności:

- brak bieżącej czystości w pomieszczeniach zakładów,
- brak higienicznej sprzedaży środków spożywczych,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych tj. (środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub dacie minimalnej trwałości),
- brak identyfikowalności środków spożywczych,
- brak realizacji procedur GHP/GMP opartych na zasadach HACCP,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu w zakładach.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

W wyniku kontroli wydano **40** (w 2017r.- **44**) decyzji administracyjnych w celu usunięcia niezgodności sanitarno-higienicznych i technicznych w tym **5** zawieszenia działalności zakładu. Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne na osoby winne zaniedbania nałożono **31** grzywien w drodze mandatu karnego na sumę **6.500PLN**.

W 2018r. skierowano **12** wniosków o nałożeniu kary pieniężnej w drodze decyzji przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie na podstawie art. 103 Ustawy z dn. 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia z powodu: prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją (10 wniosków); działalności w zakresie obrotu środkami spożywczymi bez uzyskania decyzji PPIS o zatwierdzeniu. (2 wnioski);

W 2018 roku stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych obiektów sukcesywnie się poprawiał, co skutkowało zwiększeniem liczby zakładów z wdrożonymi systemami GHP/GMP oraz z wdrożonym systemem HACCP. Wzrost ilości zakładów, które wdrożyły zasady GHP/GMP w stosunku do 2017r. świadczy o zwiększeniu świadomości przedsiębiorców i poprawie stanu sanitarno-higienicznego zakładów nadzorowanych przez PPIS w Radomiu.

3. DZIAŁANIA W RAMACH SYSTEMU RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Spożywczych i Środkach Żywienia Zwierząt

34

W 2018 roku Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Radomiu podejmowała działania zgodnie z procedurami funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach. Podczas ww. działań nadzorowano proces skutecznego wycofywania z obrotu handlowego środków spożywczych uznanych za niebezpieczne na podstawie informacji otrzymanych z Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu RASFF tj.; Proces wycofywania dotyczył: środków spożywczych pn. „*Majami Sezamki Bio z Ziarnami Goji 18g*”, w którym stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości nikotyny oraz „*Fruugo Black Mix Soków*” wyprodukowanego przez FoogCare Sp. z o.o., w którym stwierdzono drobne kawałki szkła oraz wyrobu „*Pojemnik Bamboo Natural*”, wyprodukowanego przez MONDEX A. I J. Affek Sp.J. w którym stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych norm formaldehydu – wycofano z obrotu ww. środki i spożywcze oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością uznane za niebezpieczne zgłoszone do systemu RASFF w łącznej ilości - **42 szt.** żądając dokumentu potwierdzającego wycofanie z obrotu zniszczenie.

4. GRANICZNA KONTROLA SANITARNA

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu dokonywała kontroli granicznych - odpraw importowanych środków spożywczych w Urzędzie Celnym. Na podstawie ocenionej dokumentacji, oględzin partii oraz pozytywnych wyników z badań laboratoryjnych próbek partii produktów zostały wydane świadectwa o spełnieniu wymagań zdrowotnych.

W roku 2018 Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu objęła kontrolą graniczną i oceniła 2 partie żywności. Ogółem wydano 2 - świadectwa o jakości zdrowotnej dla: importowanych środków spożywczych.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu na teren wspólnoty artykułu importowanego z krajów trzecich.

5. OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŻYWNOSTI

W celu oceny jakości zdrowotnej żywności (szczególnie przeznaczonej do spożycia) produkowanej lub wprowadzanej do obrotu podczas sprawowania nadzoru sanitarnego w zakładach w 2018r. pobrano do badań laboratoryjnych: **40** próbek żywności oraz **4** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 25 zbadanych próbkach wyniki analiz prawidłowe, natomiast 15 próbek żywności zostało zdyskwalifikowanych.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono **27** ocen teoretyczno-jakościowych jadłospisów dekadowych w 24 wyniki oceny – prawidłowe w pozostałych 3 przypadkach wydano zalecenia i wyegzekwowano.

5.1. Zatrucia pokarmowe

W 2018r. na terenie powiatu radomskiego odnotowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego (w 2017r. - 0). Zatrucie pokarmowe wystąpiło w Remizie Strażackiej „OSP Łączany”, Łączany 60, 26-680 Wierzbica na zorganizowanym przyjęciu rodzinnym po spożyciu ciasta tj. „Ciasto kruche z jabłkiem i bitą śmietaną”. Przyjęcie rodzinne zorganizowano w obiekcie nie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomiu - w świetlicy strażackiej, która nie jest właściwie przygotowana i wyposażona do produkcji posiłków.

Liczba narażonych osób 59, chorych 6, w tym 3 hospitalizowane.

Czynnik etiologiczny: pałeczki z rodzaju Salmonella Enteritidis

Źródło zakażenia: jaja kurze.

Nośnik zakażenia: ciasta – „Ciasto kruche z jabłkiem i bitą śmietaną”.

Podjęte działania: Przeprowadzono urzędowe kontrole żywności, przesłano pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomiu o wystąpieniu ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową po spożyciu produktu pochodzenia zwierzęcego,

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

wystosowano pismo do Urzędu Gminy w Wierzbicy informujące, iż ww. lokal nie spełnia wymagań sanitarnych w zakresie prowadzenia działalności związanej z przygotowywaniem posiłków, w związku z czym lokal ten nie powinien być wynajmowany w celu organizacji podobnych imprez wraz z przygotowywaniem posiłków i żywienia uczestników.

6. WSPÓŁPRACA PPIS Z INNYMI ORGANAMI KONTROLI.

Ponadto PPIS w Radomiu w 2018r. współpracował z innymi organami kontroli tj.

- Inspekcją Weterynaryjną kontrole obejmowały identyfikację mięsa w obrocie na targowiskach w ruchomych punktach sprzedaży i kioskach w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń oraz kontrole w zakładach produkcji i dystrybucji mięsa i produktów mięsnych zgodnie z porozumieniem Głównego Lekarza Weterynarii .
- Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrole sanitarne obejmowały produkcję pierwotną w gospodarstwach rolnych produkujących warzywa tj.(*kapustę pekińską, paprykę*);
- Inspekcją Ochrony Środowiska kontrole obejmowały produkcję pierwotną w gospodarstwie rolnym produkującym owoce tj. (jabłka, porzeczki) w zakresie spełnienia warunków sanitarno- higienicznych i dokumentacji nieprawidłowości nie stwierdzono
- Kontrole związane z akcją „Zima” i „Bezpieczne wakacje” obejmowały nadzór nad bezpiecznymi warunkami żywienia dzieci i młodzieży oraz ocenę sposobu żywienia w placówkach zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w ww. zakresie.

36

7. PODSUMOWANIE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy prawa w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2018 roku stan sanitarny zakładów żywności i żywienia był stabilny. W wyniku systematycznych i skutecznych kontroli PPIS w Radomiu zwiększyła się liczba zakładów z realizowanym GHP/GMP oraz wdrożonym systemem HACCP. Instruktaże udzielane w czasie urzędowych kontroli przez pracowników Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności Żywienia i Kosmetyków wpływały na:

- podniesienie świadomości przedsiębiorców sektora spożywczego,
- motywowanie do zachowań zgodnych z zasadami higieny żywności,
- skutkowało wdrożeniem tych zasad oraz niezwłoczną realizacją zaleceń
- bez egzekwowania obowiązków w drodze decyzji administracyjnych,
- niezwłocznym wycofywaniem środków spożywczych zgłoszonych do systemu RASFF – uznanych za niebezpieczne.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Należy w dalszym ciągu dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności, ponieważ zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek ten spoczywa na przedsiębiorstwach sektora spożywczego. Ważnym elementem jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, stanowi to czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nadal będzie kontynuowany nadzór sanitarny nad zakładami produkcji i dystrybucji/obrotu. W przypadku zgłaszanych interwencji lub informacji/sygnałów ze strony ludności jak również ze strony organów państwowych oraz instytucji na nieprawidłowości dot. stanu sanitarno-higienicznego obiektów oraz zagrożenia bezpieczeństwa żywności niezwłocznie podejmowano działania kontrolno-represyjne. Działania podjęte w związku ze zgłoszonymi interwencjami polegały na:

- przeprowadzeniu kontroli sanitarnych- interwencyjnych,
- nakładaniu grzywien w postaci mandatów karnych na osoby winne zaniedbań;
- wycofywania z obrotu środków spożywczych z uwagi na niewłaściwą jakość zdrowotną lub uznanych za niebezpieczne;
- wydawania decyzji administracyjnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości sanitarno- technicznych i higienicznych w zakładach;
- kierowaniu wniosków o nałożeniu kary pieniężnej w drodze decyzji przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie na podstawie art. 103 Ustawy z dn. 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.
- W każdym przypadku podania danych przez osobę wnoszącą interwencję do PPIS udzielana była pisemna odpowiedź.

37

Przeprowadzone kontrole w zakresie zgodności z prawem żywnościowym były skuteczne ze względu na podejmowanie natychmiastowych wzmożonych działań w przypadkach występowania wysokiego ryzyka zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Powyższe działania PIS są niezbędne i zmierzają one bowiem do wyeliminowania niezgodności, które mogą być źródłem niewłaściwej jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Ponadto działania te eliminują i obniżają ryzyko zagrożenia a, tym samym zapewniają bezpieczeństwo żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Wyżej wymienione działania zmierzają do ochrony zdrowia i życia konsumentów.

PIS sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz kontrolując obiekty żywienia zbiorowego prowadzi działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie zdrowia i życia ludzi. Mając na uwadze dobro konsumentów oraz w celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa żywności należy kontynuować nadzór sanitarny w ww. zakresie

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

IV. SEKCJA NADZORU HIGIENY PRACY

38

1. CELE I ZADANIA SEKCJI.

- 1) Kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy,
- 2) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych, rozporządzenia REACH, ustawy o produktach biobójczych przez osoby wprowadzające substancje i preparaty chemiczne oraz produkty biobójcze do obrotu i stosujące je w działalności zawodowej,
- 3) Kontrola przestrzegania warunków i ograniczeń wprowadzania do obrotu i stosowania oraz właściwości środków powierzchniowo czynnych i detergentów zawierających środki powierzchniowo czynne,
- 4) Kontrola w zakresie przestrzegania obowiązków dotyczących wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów,
- 5) Kontrola przestrzegania przez podmioty przepisów dotyczących wywozu i przywozu oraz obrotu prekursorami kategorii 2 i 3,
- 6) Kontrola zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- 7) Kontrola stanowisk pracy, na których pracownicy narażeni są na szkodliwe czynniki biologiczne,
- 8) Kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
- 9) Kontrola wytwarzających oraz wprowadzających do obrotu podejrzane środki zastępcze „dopalacze”
- 10) Prowadzenie postępowania administracyjnego i egzekucyjnego w administracji,
- 11) Uczestnictwo w ogólnopolskim systemie powiadamiania o stwierdzonych naruszeniach przepisów prawnych dotyczących obrotu chemikaliami,
- 12) Ocena bezpieczeństwa sanitarnego powiatu radomskiego oraz miasta Radomia.

39

2. PROWADZENIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE CHOROÓB ZAWODOWYCH

- Prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych w sprawie chorób zawodowych,
- Sporządzanie ocen narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej,
- Przygotowywanie dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia.

3. REALIZACJA ZADAŃ W POWIECIE RADOMSKIM.

Na dzień **31.12.2018 roku** w ewidencji pionu higieny pracy powiatu radomskiego znajdowało się **539 zakładów pracy, w których zatrudniono 8935 pracowników**. W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy przeprowadzono 62 kontrole w 59 zakładach pracy, co stanowi 9 % ogółu zakładów ujętych w ewidencji. Wydano 5 decyzji w odniesieniu do stanowisk pracy, na których stwierdzono przekroczenia obowiązujących normatywów higienicznych.

3.1. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono:

- w **9 zakładach pracy** - brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia ,
- w **2 zakładach pracy** - brak rejestru czynników szkodliwych,
- w **8 zakładach pracy** - zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy,
- w **7 zakładach pracy** - zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych,
- w **4 zakładach pracy** - brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- w **1 zakładzie pracy** - brak apteczki/instrukcji/osoby przeszkolonej w udzielaniu I pomocy,

3.2. Pod szczególnym nadzorem Sekcji Higieny Pracy są zakłady w których występują: czynniki rakotwórcze, substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursorzy narkotyków, produkty biobójcze, czynniki biologiczne oraz zakłady w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN.

W ramach sprawowanego nadzoru bieżącego nad czynnikami rakotwórczymi przeprowadzono 2 kontrole w 2 zakładach pracy. W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi zatrudnionych było 10 pracowników, w tym 10 kobiet. W wyniku narażenia na działanie czynników rakotwórczych u 3 osób rozpoznano nowotwory złośliwe, u 14 pracowników stwierdzono pylice azbestowe płuc, a u 6 pracowników stwierdzono chorobę opłucnej lub osierdzia wywołaną pyłem azbestu. Nowotwory jak i pylice azbestowe stwierdzone zostały u byłych pracowników Zakładów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy. Zakład ten ze względu na szkodliwą działalność i przestarzałą technologię został zlikwidowany w 2001 r.

3.3. Zakłady w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy:

- 4 zakłady , w których stwierdzono przekroczenia NDN hałasu gdzie narażonych było 43 osoby.
- 4 zakłady, w których stwierdzono przekroczenia NDS czynników chemicznych gdzie narażonych było 13 osób.

3.4. W 2018 roku skontrolowano:

- 12 zakładów zajmujących się obrotem i stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- 6 zakładów w zakresie czynników biologicznych,
- 1 zakład zajmujący się obrotem produktami biobójczymi,

3.5. Wydano:

- 2 decyzje w zakresie występowania w środowisku pracy czynników biologicznych.

4. CHOROBY ZAWODOWE W POWIECIE RADOMSKIM .

4.1. Rozpatrzono 45 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych i wydano 30 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych oraz 11 decyzji o braku podstaw do ich stwierdzenia. W porównaniu z 2017 rokiem, zaobserwowano spadek liczby stwierdzonych chorób zawodowych o 10 przypadków.

4.1.1. Stwierdzone choroby zawodowe wg wykazu (decyzje prawomocne):

- 14 przypadków - pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe,
- 6 przypadków - choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu,
- 3 przypadki - nowotwory złośliwe,
- 5 przypadków - choroby zakaźne lub pasożytnicze (borelioza),
- 2 przypadki - choroby narządu głosu,

41

4.1.2. Struktura chorób zawodowych, zakaźnych lub pasożytniczych.

W 2018 roku stwierdzono 5 przypadków zachorowania na choroby zakaźne lub pasożytnicze, co stanowiło ok. 17 % wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych, przypadki te, to borelioza.

Pylice azbestowe płuc oraz nowotwory jako choroby zawodowe spowodowane były szkodliwym działaniem azbestu. Dotyczyły byłych pracowników Zakładów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy. Zakład ten ze względu na swoją szkodliwą działalność i przestarzałą technologię został zlikwidowany w 2001 r.

Azbest to jeden z najbardziej niebezpiecznych czynników rakotwórczych. Jest materiałem tysięcy zastosowań ze względu na swoje właściwości. Naukowcy szacują, że w ostatnich kilku latach na świecie azbest był przyczyną zgonu ok. 100 tys. osób rocznie. W 2002 roku polski rząd ogłosił 30 – letni program usuwania azbestu stosowanego na terenie Polski.

Choroby spowodowane azbestem mogą pojawiać się nawet po długim okresie od zaprzestania pracy w narażeniu na azbest. Nowotwory rozwijają się w ciągu 20-30, a nawet 40 lat od momentu narażenia.

Pozostałe choroby zawodowe występowały sporadycznie

Z biegiem lat liczba stwierdzonych chorób zawodowych powinna się zmniejszać. Świadomość pracodawców jak i pracowników w zakresie bezpiecznych warunków pracy znacznie wzrosła, a co za tym idzie poprawiają się warunki pracy. Wyjątkiem na pewno będą choroby spowodowane szkodliwym działaniem azbestu, ich liczba, ze względu na bardzo długi okres rozwoju choroby, może się zwiększać.

4.2. PODSUMOWANIE

- Bieżącym nadzorem objęto 59 zakładów pracy.
- Przeprowadzono 62 kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.
- Wydano 16 decyzji administracyjnych.
- W związku z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi oraz czynnikami biologicznymi w środowisku pracy przeprowadzono kontrole w 19 zakładach pracy, wydając 2 decyzje administracyjne.
- W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi w 2 zakładach pracy zatrudnionych było 10 pracowników.
- W 2018 roku stwierdzono 30 przypadków chorób zawodowych. Liczba nowo stwierdzonych chorób zawodowych w porównaniu do 2017 roku zmniejszyła się o 10 przypadków.
- Choroby zakaźne lub pasożytnicze stanowiły ok. 17 % wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych: 5 przypadków to borelioza.

5. WYNIKI KONTROLI SPRAWDZAJĄCYCH ,POTWIERDZIŁY POPRAWĘ WARUNKÓW PRACY , W CZĘŚCI NADZOROWANYCH ZAKŁADÓW W ZAKRESIE:

5.1. hałasu:

42

- likwidację stanowisk pracy zlokalizowanych w okolicy maszyn emitujących ponadnormatywny hałas,
- przeprowadzenie ponownych badań i pomiarów środowiska pracy,
- informowanie pracowników o wynikach pomiaru poziomów hałasu,
- opracowanie rzetelnej oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej realny czas pracy przy urządzeniu lub maszynie,
- oznakowanie strefy zagrożenia hałasem odpowiednimi znakami ostrzegawczymi,
- działania organizacyjne celem zmniejszenia czasu narażenia pracowników na nadmierny hałas,
- systematyczne monitorowanie stanu zdrowia pracowników poprzez kierowanie na badania audiometryczne słuchu,
- organizację nowych pomieszczeń pracy w celu zapewnienia właściwej powierzchni pracy lub oddzielenie stanowisk „hałaśliwych” od pozostałych stanowisk nie stwarzających zagrożenia,

5.2. pozostałe:

- pracodawcy informowali pracowników o wynikach badań i pomiarów oraz zamieszczali wyniki badań na tablicy informacyjnej w miejscu ogólnie dostępnym,
- wyniki badań były odnotowywane w rejestrze i kartach pomiaru badań środowiska pracy,
- w związku z wykonywanymi badaniami środowiska pracy pracodawcy aktualizowali ocenę ryzyka zawodowego, z którą zapoznawani byli pracownicy,

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

- wyposażono pracowników w środki ochrony indywidualnej oraz informowano o konieczności ich używania.
- pracownicy korzystali z dodatkowych przerw w pracy w czasie, w którym wyłączone były wszystkie maszyny i urządzenia a czas przerwy wliczony był do czasu pracy,
- zwiększono rotację pracowników na stanowiskach pracy celem zmniejszenia czasu trwania narażenia na działanie czynników szkodliwych,
- usprawniono wentylacje stanowiskowe i ogólne w pomieszczeniach pracy,
- zapewniono zgodne z obowiązującymi przepisami karty charakterystyki i oznakowanie opakowania niebezpiecznej substancji lub mieszaniny,
- zapewniono instrukcje stanowiskowe/bhp.

5.3. Poprawa warunków pracy dotyczyła m.in.:

- 1) poprawy komfortu pracy (remonty pomieszczeń),
- 2) wdrażanie nowych rozwiązań technicznych,
- 3) wprowadzenia większej liczby szkoleń dla pracowników na stanowiskach robotniczych, zmiany w systemie szkoleń,
- 4) usprawnienia systemu pierwszej pomocy,

6. OCENY STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE OGRANICZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZEZ ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE.

43

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu wspólnie z Komendą Miejską Policji w Radomiu (wydział dw. z Przestępczością Narkotykową) w **2018** roku na terenie miasta przeprowadził łącznie **34 kontrole** w dwóch lokalach w których wprowadzano do obrotu środki zastępcze tzw. „dopalacze”.

Podczas kontroli zabezpieczono łącznie **51 sztuk** podejrzanych produktów, z czego **20 szt.** tych produktów zostało przekazane do badań laboratoryjnych celem określenia składu chemicznego pod kątem zawartości substancji psychoaktywnych.

Próbki zabezpieczonych produktów zostały przebadane w **Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Radomiu**, a otrzymane wyniki wykazały, iż w produktach znajdowały się środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne. Substancje te nie znajdowały się w załącznikach do Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii i określane były mianem „dopalaczy”.

Zgodnie z art.44 b ust.1 w/w ustawy zakazuje się wytwarzania, przewozu i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej środków zastępczych.

Za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych grozi kara pieniężna z art.52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii: „**1. Kto wytwarza lub wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środek zastępczy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 20 000 zł do 1000 000 zł.**”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu w 2018r. wydał **21** decyzji administracyjnych wymierzających karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na łączną **kwotę 465 000zł.**

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Prowadzone były również postępowania administracyjne w stosunku do osób fizycznych, które wprowadzają do obrotu „dopalacze”, a także zostali zatrzymani z powodu posiadania podejrzanых produktów.

W 2018 roku PPIS w Radomiu wydał 97 decyzji umarzających postępowanie, oraz orzekających o przepadku i zniszczeniu zabezpieczonych produktów. PPIS w Radomiu wydał również decyzje wymierzające karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych na sprzedawców pracujących w kontrolowanych lokalach.

PPIS w Radomiu prowadzi rejestr osób, które prawdopodobnie uległy zatruciu środkami zastępczymi. Wszystkie szpitale znajdujące się w powiecie mazowieckim mają obowiązek zgłoszenia podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi. W 2018r. odnotowano 112 takich przypadków oraz zanotowano 2 przypadki zgonu spowodowane prawdopodobnie zażywaniem w/w środków.

Wszystkie działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomiu przyczyniły się do ograniczenia sprzedaży środków zastępczych na terenie miasta Radom. Dwa lokale, w których wprowadzano do obrotu „dopalacze” zostały zamknięte. W 2018r. zabezpieczono 51 sztuk podejrzanых produktów, w których składzie zidentyfikowano niebezpieczne dla zdrowia i życia ludzi substancje. PPIS w Radomiu wydał decyzje wymierzające karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych przez osoby fizyczne. Do odpowiedzialności pociągnięto również sprzedawców pracujących w sklepach, którzy poza nałożoną karą pieniężną, mogą ponieść konsekwencje karne w związku z narażeniem innych osób na bezpośrednie zagrożenie życia poprzez wprowadzanie do obrotu niebezpiecznych substancji.

Mimo, iż na terenie miasta Radom nie działają żadne sklepy z „dopalaczami” liczba przypadków zatrucia tymi środkami wzrosła. Osoby, które uległy zatruciu wzywane są do siedziby PSSE w Radomiu i informowane o zagrożeniach dla zdrowia i śmiertelnym niebezpieczeństwie, jakie powoduje zażywanie „dopalaczy”. Otrzymują one także materiały edukacyjne dotyczące szkodliwości środków zastępczych. Dzięki tego typu działaniom PPIS w Radomiu dociera bezpośrednio do osób poszkodowanych i możliwość ustalenia nazwy produktów, które spowodowały zatrucie oraz ich pochodzenia.

Państwowy Inspektor Sanitarny w Radomiu jest w stałej współpracy z Komendą Miejską Policji w Radomiu (Wydział dw. z Przystępczością Narkotykową).

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana w szczególności w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy

44

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

v. SEKCJA NADZORU HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

45

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

1. CELE I ZADANIA SEKCJI .

Sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno - sanitarnymi w placówkach nauczania, wychowania i opieki nad dziećmi i młodzieżą oraz placówkami wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań zmierzających do rozwiązywania problemów w zakresie:

- warunków zdrowotnych i higieny pracy umysłowej w placówkach oświatowo – wychowawczych;
- warunków zdrowotnych w szkolnych pracowniach komputerowych;
- dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii z uwzględnieniem certyfikatów;
- higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych;
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w zakładach nauczania i wychowania oraz ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć WF;
- realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach;
- warunków do praktycznej nauki zawodu;
- stanu sanitarnego placówek pracy pozaszkolnej;
- przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego.

- 1) Sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesu nauczania, w tym podejmowanie działań zmierzających do eliminowania nieprawidłowości, zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.
- 2) Czuwanie nad warunkami gwarantującymi bezpieczeństwo sanitarne w sezonowych placówkach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży we współpracy z Sekcją Bezpieczeństwa Żywności i Kosmetyków oraz Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.
- 3) Rozwijanie współpracy z innymi służbami na poziomie samorządu powiatowego i gminnego, oraz pozostałymi jednostkami organizacyjnymi zainteresowanymi w/w problematyką łącznie z opracowywaniem ocen i analiz.
- 4) Realizacja i analiza zadań wynikających z prac problemowych przy współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Warszawie.
- 5) Rozpatrywanie wniosków o interwencję, prowadzenie postępowania administracyjno-egzekucyjnego w nadzorowanych obiektach, opiniowanie nowopowstałych placówek przeznaczonych dla dzieci lub młodzieży.
- 6) Prowadzenie konsultacji, kontroli instruktażowych i sprawdzających w zakładach nauczania i wychowania.
- 7) Zbieranie i analiza danych oraz opracowywanie sprawozdań liczbowych i opisowych, a także opracowywanie wniosków w zakresie działalności sekcji.

46

2. RODZAJE PLACÓWEK

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowali nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi w zakładach nauczania i wychowania oraz innych placówkach oświatowo-wychowawczych w świetle obowiązujących przepisów prawnych. Pod nadzorem sekcji znajdują się następujące rodzaje placówek: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea ogólnokształcące, zespoły szkół oraz inne placówki stałe (centra szkolenia zawodowego, domy dziecka, młodzieżowe domy kultury, pozaszkolne poradnie specjalistyczne, placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego).

3. REALIZACJA ZADAŃ SEKCJI.

Zakres kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych placówkach dotyczył oceny przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i używanego w nich sprzętu. W roku 2018 zaplanowano 136 kontroli.

Pracownicy higieny dzieci i młodzieży ogółem przeprowadzili 116 kontrole.

Skontrolowane placówki:

- żłobki – 1,
- przedszkola – 28,
- szkoły podstawowe – 57
- gimnazja – 1,
- licea ogólnokształcące – 1,
- zespoły szkół – 4,
- pozostałe placówki stałe – 1,
- placówki wypoczynku zimowego i letniego – 3.

47

Oprócz tego wydano 14 decyzji administracyjnych, w tym 11 zmieniające termin.

Biorąc pod uwagę warunki zdrowotne funkcjonowania placówek będących pod nadzorem należy stwierdzić, że nadal występują obiekty wykazujące uchybienia w tym zakresie. Nadal jedna placówka – dotyczy szkoły podstawowej – nie zapewnia uczniom dostępu do ciepłej bieżącej wody.

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydajność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki środowiskowe, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Pod względem posiadania infrastruktury do prowadzenia tych zajęć stwierdzono, że zdecydowana większość placówek szkolnych na nadzorowanym terenie posiada dobre warunki. W jednej szkole oddano do użytku nową salę gimnastyczną.

Oceniając stopień korzystania przez uczniów z natrysków należy stwierdzić, że najczęściej natryski wykorzystywane są po dodatkowych zajęciach sportowych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Po lekcjach wychowania fizycznego uczniowie korzystają z natrysków sporadycznie z uwagi na ograniczenia czasowe.

Innym elementem środowiska szkolnego, mającym wpływ na rozwój młodego człowieka, a w szczególności na postawę ciała, jest prawidłowo dobrane do wzrostu stanowisko pracy ucznia. Meble niedostosowane do ergonomii powodują nieprawidłowe obciążenie poszczególnych części kręgosłupa, co prowadzi do jego deformacji i utrwalenia wad postawy. Pomiary prowadzone wśród uczniów wykazały, że coraz bardziej utrwala się nawyk prawidłowego doboru stanowiska, a uczniowie znają rozmiary mebli, z których powinni korzystać. W jednej skontrolowanej placówce stwierdzono niezgodności dotyczące ergonomii mebli szkolnych wydano jedno stosowne wystąpienie pokontrolne.

Na zdrowie uczniów w środowisku szkolnym ma również wpływ prawidłowa organizacja procesu nauczania, zwłaszcza planowanie nauki i wypoczynku w ramach tygodniowego rozkładu zajęć szkolnych. W jednej skontrolowanej placówce stwierdzono niezgodności z zasadami higieny pracy umysłowej ucznia i wydano stosowne wystąpienia pokontrolne.

Wiele uwagi poświęcono placówkom przedszkolnym, które ostatnio coraz częściej lokują nowe oddziały w szkołach podstawowych lub w wygaszanych gimnazjach, a niekiedy w innych obiektach. Prowadzono kontrole dotyczące dostosowania pomieszczeń, zwłaszcza sal i sanitariatów, do potrzeb dzieci. Zastrzeżenia budziła wielkość sal w stosunku do liczby dzieci przyjmowanych do poszczególnych grup. Prowadzone od 2017 r. działania, w tym kierowanie do placówek wystąpień pokontrolnych, spowodowało poprawę sytuacji w tym zakresie, jednak kolejne powstające oddziały nie zawsze spełniają wymagania prawne. Wydano 2 stosowne wystąpienia pokontrolne w tym zakresie.

Pełniąc nadzór nad zimowym i letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży stwierdzono, że na terenie objętym nadzorem w roku 2018 zorganizowaną formę wypoczynku prowadzono w 4 placówkach sezonowych i był to: wypoczynek w miejscu zamieszkania – 3 oraz obóz pod namiotami - 1.

Pod względem sanitarnym placówki sezonowe były dobrze przygotowane i gwarantowały odpowiednie warunki pobytu, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzonego dożywiania.

48

4. WNIOSKI:

- 1) Jedna z placówek nadal nie zapewniła dostępu do ciepłej wody w sanitariatach dla uczniów;
- 2) W kilku placówkach odnowiono pomieszczenia i wyremontowano sanitariaty;
- 3) W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej;

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

- 4) Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach sportowych;
- 5) Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniły uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, coraz więcej szkół zapewnia uczniom indywidualne szafki.

Systematyczne kontrole w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego mają na celu zapobieganie ewentualnym zagrożeniom bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów oraz poprawę komfortu w zakresie higieny procesu nauczania i wychowania. Szczegółowo prowadzony instruktaż pozwala na uniknięcie szeregu nieprawidłowości dotyczących warunków nauki i wypoczynku dzieci i młodzieży.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

VI.	SEKCJA SANITARNEGO	ZAPOBIEGAWCZEGO	NADZORU	50
-----	-----------------------	-----------------	---------	----

1. CELE I ZADANIA SEKCJI.

- 1) sprawowanie nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji przy zajmowaniu stanowisk dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego, na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 2) sprawowanie zapobiegawczego nadzoru nad warunkami higieny środowiska przy wydawaniu opinii do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 3) sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane – przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

51

2. REALIZACJA ZADAŃ

2.1. Uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Wydano 11 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Uzgodniono 9 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące miast Radomia i Iłży oraz projekt studium w miejscowości Pionki.

Uzgodniono 3 projekty zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części A oraz część B w miejscowościach Podgajek Wschodni 0 i Zachodni oraz uzgodniono projekt zmiany studium w gminie Przytyk.

2.2. Wydawanie opinii dotyczących obowiązku sporządzania raportu oraz określanie jego zakresu dla przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

Wydano 65 opinii sanitarnych określających zakres raportu.

W przypadku inwestycji o znaczącym oddziaływaniu na środowisko i zdrowie ludzi, takich jak np.: rozbudowy stacji demontażu w Kowali Duszocina, gm. Wolanów, budowa instalacji do mechanicznego rozdrabniania opon samochodowych oraz odpadów gumowych w Jedlance/Wola Gutowska gm. Jedlińsk, węzeł betoniarski w Cerekwi, gm. Zakrzew, nałożono obowiązek sporządzenia raportu.

Dla inwestycji takich jak budowy, przebudowy oraz rozbudowy istniejących dróg i ulic, zabudowy mieszkaniowe wielorodzinne i jednorodzinne, instalacje fotowoltaiczne, stawy rybne itp. odstąpiono od obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

2.3. Opiniowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydano 16 opinii sanitarnych opiniujących realizację przedsięwzięcia. Opinie dotyczyły rozbudowy gospodarstwa rolnego o budynek dla loch w miejscowości Wólka Twarogowa gm. Skaryszew, rozbudowy oczyszczalni ścieków w miejscowości Wólka Domaniowska gm. Przytyk, budowy stacji demontażu pojazdów samochodowych w miejscowości Gutów gm. Jedlińsk, przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków „FigAnd” w miejscowości Kolonia Wawrzyszów gm. Wolanów, elektrowni fotowoltaicznej w miejscowości Gębarzów gm. Skaryszew, rozbudowy stacji demontażu pojazdów w miejscowości Kowala Duszocina gm. Wolanów. Wydano negatywne opinie dla przedsięwzięć polegających na budowie dwóch budynków inwentarskich w miejscowości Glinice gm. Przytyk oraz rozbudowy i modernizacji fermy trzody chlewnej w miejscowości Gzowice Kolonia gm. Jedlnia-Letnisko.

52

2.4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych. Opracowywanie innych opinii dotyczących np. projektów technologicznych, opinii o lokalu itp.

Wydano łącznie 24 opinie sanitarne. Uzgodnienia dotyczyły projektów sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków, przedszkoli, lokali gastronomicznych, gabinetów lekarskich, salonów kosmetycznych i fryzjerskich.

2.5. Udział w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Wydano 57 opinii o dopuszczeniu obiektów do użytkowania.

Zrealizowano inwestycje:

- stacja uzdatniania wody w miejscowości Laski gm. Pionki,
- rozbudowa istniejącego zakładu mleczarskiego o halę produkcyjną w miejscowości Kolonia Wawrzyszów gm. Wolanów,
- zmiana sposobu użytkowania domu socjalnego na mieszkalny w miejscowości Pionki,
- sklep ogólnospożywczy w miejscowości Wierzchowiny gm. Jedlińsk,
- rozbudowa budynku produkcyjnego w miejscowości Milejowice gm. Zakrzew,
- budynek produkcyjno-magazynowy w miejscowości Dąbrówka Zabłotnia, gm. Kowala,
- sklep spożywczo-przemysłowy w miejscowości Wolanów,
- rozbudowa budynku ZSO w miejscowości Natolin, gm. Jedlnia-Letnisko,

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

- przebudowa i rozbudowa budynku remizy OSP w Makowcu i budynku OSP w Skaryszewie.
- wytwórnia pasz TASOMIX w Pionkach,
- zmiana sposobu użytkowania części hali magazynowej na OSK w Jastrzębi,
- przebudowa istniejącego punktu selektywnego zbierania odpadów w Pionkach,
- zajazd gastronomiczny w Strzałkowie gm. Wolanów,
- sala gimnastyczna w miejscowości Ludwików, gm. Jedlińsk,
- budynek PSP w Lesiowie, gm. Jedlińsk,
- centrum wsi Gulinek Etap II (budynek pomocniczy dla OSP) w Gulinku, gm. Zakrzew,
- rozbudowa budynku Urzędu Gminy w Zakrzewie,
- przebudowa budynku na potrzeby Biblioteki w Pionkach,
- świetlica wiejska w Starosiedlicach, gm. Iłża,
- cmentarz grzebalny w Pionkach,
- obiekty biurowe, usługowe, rekreacyjne i handlowe,
- budynki magazynowe oraz produkcyjne,

W 33 przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia oględzin (tzw. „milcząca zgoda”). Nie zajęcie stanowiska dotyczyło głównie niewielkich, prostych obiektów lub nie będących pod nadzorem PPIS Radom. Odstąpienia dotyczyły np. rozbudowy istniejących obiektów o pomieszczenia magazynowe, myjni samochodowych, dróg itp.

53

3. PODSUMOWANIE.

Największy problem na terenie powiatu radomskiego stanowi brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wszystkie gminy posiadają „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego posiada jedynie miasto Pionki, Gmina Kowala oraz fragmentarycznie niektóre gminy powiatu radomskiego.

Brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powoduje problemy z lokalizacją inwestycji w zakresie chowu i hodowli zwierząt. W 2018r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu prowadził postępowania w sprawie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w powyższym zakresie. Były to obiekty inwentarskie dla chowu świń, krów, drobiu o obsadzie docelowej od ok. 300 do 1700DJP. Inwestycje te wzbudzają ogromny opór społeczny, liczne skargi i interwencje.

W powiecie radomskim systematycznie rośnie liczba inwestycji infrastrukturalnych, takich jak drogi, sieci wodociągowe i sieci kanalizacji sanitarnej. Planowana jest dalsza przebudowa dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Następuje systematyczna poprawa warunków sanitarnohigienicznych zakładów produkcyjnych, usługowych i obiektów handlowych.

Ogółem należy stwierdzić, że w 2018r. stan sanitarny gmin na obszarze objętym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Radomiu uległ znacznej poprawie.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

L.p.	Wydane opinie	Radom	Powiat	Ogółem
1.	Decyzje dot. • opłat	100	87	187
2.	Opinie sanitarne i pisma dot.			
	• środowiskowych uwarunkowań,	8	16	24
	• zakresu raportu,	22	65	87
	• dokumentacji projektowej, koncepcji,	59	24	83
	• dopuszczenia obiektu do użytkowania,	64	57	121
	• studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	-	2	2
	• projektów planów zagospodarowania przestrzennego,	2	9	11
	• zakres prognozy.	2	11	13
3.	Kontrole i wizje lokalne • w tym obiektów w trakcie budowy.	67	65	132
4.	Postanowienia	3	6	9

54

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

VII. SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

55

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

1. CELE I ZADANIA SEKCJI:

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizację zadań ustawowych w zakresie ochrony i umacniania zdrowia mieszkańców opierała na:

- wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego;
- trendach Światowej Organizacji Zdrowia;
- wytycznych Narodowego Programu Zdrowia;
- wytycznych Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS;
- wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- potrzebach wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Działalność oświatowo – zdrowotna była planowana, realizowana i monitorowana zgodnie z obowiązującym w PSSE systemem zarządzania jakością. Osoby odpowiedzialne za obszar Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowały zadania nastawione na organizowanie, wspieranie i wzmacnianie środowiskowe w obszarze zdrowia publicznego poprzez:

- pogłębianie wiedzy merytorycznej i metodycznej w ramach inicjowanych interwencji programowych i nieprogramowych u koordynatorów, współorganizatorów, adresatów przedsięwzięć prozdrowotnych;
- dostarczanie zainteresowanym instytucjom, osobom indywidualnym narzędzi pracy tj. oprzyrządowania stanowiącego wzmocnienie działań profilaktycznych;
- prowadzenie poradnictwa, udzielanie instruktaży, udział w konferencjach;
- udział w organizacji lokalnych imprez prozdrowotnych, pokazów;
- udział w organizacji ogólnopolskich kampanii informacyjno – edukacyjnych;
- popularyzację informacji związanych z zagrożeniami zdrowotnymi, możliwościami im zapobiegania, prezentowanie oferty edukacyjnej, dokumentowanie wydarzeń zdrowotnych za pośrednictwem lokalnych mass – mediów i na stronie internetowej PSSE;
- wizytacje w celu monitorowania efektów inicjowanych programów edukacyjnych;
- kontynuowanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz zwiększania potencjału zdrowotnego społeczności lokalnej.

Oferta Pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia dotyczyła istotnych aspektów zdrowotnych, opierała się na interwencjach programowych i działaniach akcyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Tematyka obejmowała:

- popularyzację zasad zdrowego stylu życia w zakresie poprawy sposobu żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności oraz zmniejszenie występowania nadwagi i otyłości poprzez upowszechnienie wiedzy o składzie i zawartości odżywczej produktów żywnościowych oraz znakowaniu żywności w celu umożliwienia konsumentom dokonania świadomego wyboru;
- propagowanie roli aktywności fizycznej dla organizmu człowieka;

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

- zapobieganie zagrożeniom związanym z paleniem tytoniu, używaniem narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem NPS (nowych substancji psychoaktywnych);
- zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i niezakaźnym, w tym:
 - zapobieganie zakażeniom HIV/AIDS poprzez promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych oraz pogłębianie wiedzy w oparciu o aktualne doniesienia w powyższym zakresie,
 - profilaktykę chorób występujących sezonowo,
 - profilaktykę zatruc pokarmowych (przeciwdziałanie błędom żywieniowym, zatruciom grzybami),
 - zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
 - profilaktykę chorób nowotworowych,
 - zapobieganie HCV,
 - profilaktykę wszawicy.
- propagowanie zasad bezpieczeństwa podczas zimowego i letniego wypoczynku;
- profilaktykę związaną z lekoopornością;
- promocję szczepień ochronnych.

Odbiorcy powyższych treści to: dzieci uczęszczające do przedszkoli, uczniowie szkół wszystkich szczebli kształcenia, ich rodzice / opiekunowie, nauczyciele, osoby organizujące i korzystające ze zorganizowanych form wypoczynku zimowego i letniego, pracownicy placówek służby zdrowia, pacjenci, osoby starsze, osoby uczestniczące w inicjowanych bądź współorganizowanych przez PSSE wydarzeniach prozdrowotnych oraz internauci. Wykładnię dla doboru metod i form pracy stanowiły aktualne wskaźniki epidemiologiczne, poziom „wiedzy wyjściowej” adresatów, do których działania kierowano, a także założenia i cele w podejmowanych interwencjach.

Sekcja OZ i PZ kontynuowała realizację programów ogólnopolskich tj.

- „Trzymaj Formę!”;
- „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”, w tym:
- „Bieg po zdrowie”;
- „Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”;
- „Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, w tym:
 - „ARS, czyli jak dbać o miłość”;

wojewódzkich:

- „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”;
- „Zdrowe Piersi Są OK!”;

oraz lokalnych:

- „Czyste Powietrze Wokół Nas”;
- „Nie Pal Przy Mnie, Proszę”;
- „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”.

2. PROGRAMY OGÓLNOPOLSKIE

2.1. Przeciwdziałając epidemii otyłości wśród dzieci

i młodzieży spowodowanej siedzącym trybem życia i złymi nawykami żywieniowymi, Państwowa Inspekcja Sanitarna po raz XI realizowała program pt. „**Trzymaj Formę!**”. Jest on odpowiedzią na zalecenia strategii WHO w zakresie diety, aktywności fizycznej

oraz Białej Księgi pt. „Strategia dla Europy w zakresie zagadnień zdrowia związanych z odżywianiem, nadwagą a także otyłością”.

Grupę docelową stanowili uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz rodzice. Głównym celem było kształtowanie prawidłowych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego trybu życia i rolę zbilansowanej diety. Uczniowie pogłębiali wiedzę z zakresu racjonalnego odżywiania, szkodliwości sztucznych dodatków żywieniowych, znajomości wartości odżywczych i kalorycznych, szkodliwości tzw. „jedzenia śmieciowego”, czynników sprzyjających powstawaniu nadwagi i otyłości oraz zainteresowanie aktywnymi formami spędzania wolnego czasu. Treści programowe poza realizacją w systemie lekcyjnym, dobrze wpisały się w szkolne imprezy prozdrowotne (np. dni otwarte, pikniki, festyny rodzinne) z coraz większym udziałem rodziców. W roku 2018 program realizowało 15 szkół, a edukacją objęto 1816 osób. Rzetelna wiedza popularyzowana przez realizatorów programu stanowiła podstawę do kształtowania prawidłowych zachowań, które pozwolą zmniejszyć odsetek ludzi otyłych.

58

2.2. „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”.

Palenie tytoniu od lat stanowi jedną z głównych przyczyn wysokiej umieralności w dorosłej populacji Polski, a ekspozycja na dym tytoniowy prowadzi do szeregu przewlekłych chorób takich jak: choroby serca i naczyń krwionośnych, nowotwory układu oddechowego oraz nienowotworowe choroby układu oddechowego. W ramach redukcji zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz narażenia na bierne palenie realizowano rządowy „**Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu**”. Podejmowane działania PIS w powyższym zakresie miały charakter wielozadaniowy.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

Przeprowadzone badania pokazują, że podejmowanie prób palenia i częstość palenia wzrastają z wiekiem, szczególnie pomiędzy 10 a 13 rokiem życia. Z myślą o tej grupie wiekowej stworzony został program profilaktyki antytytoniowej **„Bieg po zdrowie”**, który przede wszystkim ma na celu opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Stanowi również źródło rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu, ukazuje korzyści wynikające z niepalenia papierosów, a także pokazuje atrakcyjność życia wolnego od tytoniu. W II edycji programu wzięło udział 7 szkół podstawowych, edukacją objęto 423 osób.

W ramach POZNPT ponadto prowadzono monitoring w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W minionym roku na podległym terenie przeprowadzono przez komórki nadzоровe i Sekcję OZ i PZ w PSSE **1561 kontroli**, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Z obserwacji wynika, iż zakaz był respektowany.

2.3. „Profilaktyka HIV/AIDS”.

59

W 2018r. w oparciu o Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV działania podejmowane przez PIS zmierzały do ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez krzewienie wiedzy w oparciu o aktualny jej stan oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikanie ryzykownych zachowań seksualnych. W 8 szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z inicjatywy PSSE przeprowadzono zorganizowane tematyczne zajęcia edukacyjne. Z oferty edukacyjnej skorzystało 588 osób. W minionym roku ilość uczestników zajęć edukacyjnych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym zmniejszyła się, pomimo iż do programu przystąpiła jedna szkoła więcej.

Ponadto akcję informacyjną w zakresie HIV/AIDS prowadzono podczas ferii zimowych, wakacji, pikników, AIR SHOW, obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS. Rozdawnictwo tematycznych ulotek, broszur połączone było z poradnictwem nt. możliwości wykonywania badań testowych w Punktach Konsultacyjnych – Diagnostycznych.

Uczestniczono również w realizacji Kampanii Społecznej „Mam czas rozmawiać”. Ponadto treści na temat testowania w kierunku HIV były popularyzowane w podległych placówkach leczenia otwartego i zamkniętego, na stronie internetowej PSSE oraz podczas plenerowych imprez prozdrowotnych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

2.4. „Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

To pierwsze ogólnopolskie przedsięwzięcie, które kompleksowo podchodzi do problematyki uzależnień. Powstało w 2012r. w oparciu o zawiązane partnerstwo między Głównym Inspektorem Sanitarnym we współpracy z Polską Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi oraz Instytutem

Medycyny Wsi im. W. Chodźki w Lublinie, a współfinansowane w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy. Projekt zakłada ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym.

W 2018 roku w programie edukacyjnym „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**”, stanowiącym istotny element projektu uczestniczyło 6 szkół, w tym 317 osób. Popularyzowano go na stronie internetowej PSSE oraz podczas lokalnych imprez prozdrowotnych, organizując stoiska edukacyjne, gdzie osoby zainteresowane mogły uzyskać informacje nt. konsekwencji zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych oraz świadczeniodawców usług medycznych (diagnozowania i terapii).

60

3. PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

3.1. „Zdrowe Piersi Są OK!”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”.

Rak piersi w Polsce jest na pierwszej pozycji u kobiet, jeśli chodzi o zachorowalność ponad 22%, a na drugiej jeśli chodzi o umieralność ponad 14%.

Natomiast odnotowano niewielki spadek zachorowalności na raka szyjki macicy, a co za tym idzie spadła nieznacznie umieralność. Przyczynił się do tego większy odsetek kobiet młodych wykonujących badania cytologiczne.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

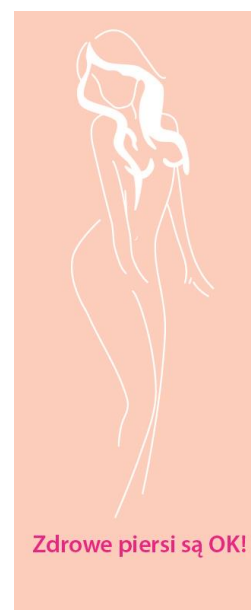
W 2018r. Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała dwa programy edukacyjne: profilaktyki raka piersi pt. „**Zdrowe Piersi Są OK!**” profilaktyki raka szyjki macicy „**Wybierz Życie – Pierwszy Krok**”. Ich odbiorcami byli młodzi ludzie w wieku 16 – 18 lat oraz osoby dorosłe.

Założenia programowe miały na celu pogłębienie wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym i kształtowanie nawyków samobadania piersi.

W 2018r. ofertę do realizacji przyjęło 12 placówek.

Ze zorganizowanych zajęć edukacyjnych skorzystało 1111 osób. Szczególnie wartościowe były zajęcia z wykorzystaniem fantomu, pozwalające identyfikować obecność zmian patologicznych oraz ćwiczeń, podczas których młodzież poznała techniki palpacyjnego badania piersi. Realizacja działań edukacyjnych kierowanych na zwiększenie świadomości, że wczesne wykrycie choroby nowotworowej daje szansę na jej całkowite wyleczenie, pozwala oczekiwać w przyszłości zmniejszenia wskaźników zapadalności na raka. W związku z tym powyższa tematyka na stałe wpisuje się w szkolny program wychowawczo-profilaktyczny. W minionym roku prowadzono równolegle akcję informacyjną świadczeniodawców badań w celach diagnostycznych podczas udziału pracowników OZ i PZ w lokalnych imprezach plenerowych. Pomimo mniejszej ilości uczestników w programie, satysfakcjonujący jest fakt zwiększenia się liczby placówek uczestniczących w zajęciach edukacyjnych.

61

4. PROGRAMY LOKALNE

W związku z obniżającą się inicjacją związaną z próbami palenia papierosów kontynuowano na poziomie lokalnym edukację antytytoniową związaną z minimalizowaniem jej negatywnych skutków zdrowotnych. W minionym roku realizowano trzy programy profilaktyczne

4.1. „Nie Pal Przy Mnie, Proszę”

W szkolnych programach edukacyjnych: **„Nie pal przy mnie, proszę”** kierowanym do uczniów klas I – III szkół podstawowych oraz **„Znajdź właściwe rozwiązanie”**

kierowanym do uczniów klas V – VII szkół

podstawowych i II – III gimnazjów, celem było: zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu. W programach wzięło udział 35 szkół, edukacją objęto 2659 osób. W stosunku do minionego roku znacząco wzrosła ilość placówek realizujących zajęcia edukacyjne.

Znajdź właściwe rozwiązanie

4.2. „Czyste Powietrze Wokół Nas”.

Palenie tytoniu od lat stanowi jedną z głównych przyczyn wysokiej umieralności w dorosłej populacji Polski, a ekspozycja na dym tytoniowy prowadzi do szeregu przewlekłych chorób takich jak: choroby serca i naczyń krwionośnych, nowotwory układu oddechowego oraz nienowotworowe choroby układu oddechowego. W ramach redukcji zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz narażenia na bierne palenie realizowano

Przedszkolny Program Profilaktyki Antytytoniowej pt. **„Czyste Powietrze Wokół Nas”** kierowany do dzieci w wieku 5 - 6 lat, ich rodziców/opiekunów realizowane cele dotyczyły: zwiększenia umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń, a także wzrostu kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. W minionym roku do programu przystąpiło 21 szkół. Z zajęć edukacyjnych skorzystało 1400 adresatów programu.

5. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Aktywność pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia skupiała się na kampaniach społecznych, pracy edukacyjno – informacyjnej podczas Bezpiecznych Ferii, Bezpiecznych Wakacji, udziale w obchodach Światowych i Ogólnopolskich Dni związanych z tematyką prozdrowotną.

W minionym roku obchodzono:

- Światowy Dzień Walki z Otyłością - 01.03.2018r.
- Światowy Dzień Zdrowia - 07.04.2018r.
- Światowy Dzień bez Tytoniu - 31.05.2018r.
- Dni Walki z Rakiem - 04 - 24.06.2018r.
- Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii - 26.06.2018r.
- Miesiąc Profilaktyki Raka Piersi - 01 - 31.10.2018r.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach - 18.11.2018r.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia - 15.11.2018r.
- Światowy Dzień Walki z AIDS - 01.12.2018r.

Ponadto uczestniczono w:

- Święcie Polskiej Niezapominajki” - 20.05.2018r.
- Festyn Promocji Zdrowia „Zadbaj o swoje zdrowie psychiczne” – 08.06.2018r.
- Piknik Zdrowia – Ogólnopolska Akcja Krwiodawstwa „Motoserce” – 10.06.2018r.
- AIR SHOW - 25-26.08.2018r.
- Piknik „Zdrowie dla każdego” – 17.11.2018r.

63

W ramach powyższych działań organizowane były punkty edukacyjno - informacyjne, gdzie prowadzono rozdawnictwo materiałów, poradnictwo, pokazy, instruktaże. Bezpośredni kontakt z mieszkańcami był okazją do promowania właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych. Tego typu spotkania są pozytywnie odbierane i są istotnym źródłem informacji związanych ze zdrowiem. Prowadzono również działalność prewencyjną podczas zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Z oferty skorzystało 3623 osoby.

W 2018 roku po raz kolejny zorganizowano wystawę „Poznaj Grzyby – Unikniesz Zatrucia”. W siedzibie stacji od 03.10.2018r. do 21.10.2018r. prezentowano plansze nt. zasad bezpiecznego grzybobrania, udostępniano tematyczne ulotki, emitowano filmy edukacyjne, prowadzono zorganizowane zajęcia dydaktyczne dla zainteresowanych grup dzieci i młodzieży z podległych placówek oświatowo – wychowawczych.

Osoby odwiedzające wystawę mogły poznać grzyby jadalne, trujące obserwując atrapy wypożyczone z WSSE w Warszawie. Realizacja powyższego przedsięwzięcia była możliwa dzięki wsparciu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, która od lat jest współorganizatorem wystawy cieszącej się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Radomia i okolic. Z oferty skorzystało 1519 osób.

Mając na względzie zagrożenia jakie niesie dla życia i zdrowia skala stale rozwijającego się rynku wyrobów o działaniu psychoaktywnym, przez cały rok

prowadzono edukację związaną z używaniem NSP. W 2018r. uczestniczono w konferencji „Nowe narkotyki. Czy znasz prawdę o dopalaczach?”, w której wzięło udział 250 osób. Przez cały rok w siedzibie Stacji eksponowano wystawę tematyczną. Dystrybuowano także materiały edukacyjne w postaci ulotek, broszur do szkół, Urzędu Miasta, Komendy Wojewódzkiej Policji, Straży Miejskiej, CKZiU w Pionkach, Komendy

Miejskiej Policji, uczestników Pikników i Konferencji, placówek zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego.

64

6. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO – SZKOLENIOWA

Tematyka organizowanych porad i szkoleń dotyczyła merytorycznego i metodycznego przygotowania realizatorów programów kierowanych do przedszkoli i szkół. Jednocześnie spotkania były okazją do wymiany doświadczeń osób zaangażowanych w działalność oświatowo - zdrowotną, popularyzowania tzw. „dobrych praktyk”. W 2018r. współorganizowano 2 konferencje: pt. „Zdrowe żywienie mądre pokolenie”, w której udział wzięło 300 osób i konferencję pt. „Zadbaj o zdrowie zanim wyruszysz w podróż”, w której uczestniczyło 177 osób. Ponadto zorganizowano 33 spotkania o charakterze edukacyjno – informacyjnym skorelowanych z tematyką realizowaną przez Sekcję OZ i PZ, w których uczestniczyło 899 osób. Ponadto przez cały rok prowadzono wielotematyczne poradnictwo.

7. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Sekcja OZ i PZ monitorowała skuteczność i jakość inicjowanych programów zgodnie z obowiązującą procedurą kontroli (PK/PZ/01). Łącznie przeprowadzono 17 wizytacji. Wnioski z kontroli pokazują, iż programy zrealizowane były zgodnie z wytycznymi, a przygotowanie merytoryczne jakie zdobyli przedszkolni i szkolni koordynatorzy oraz oprzyrządowanie w programach ułatwiały edukację prozdrowotną, która stanowi ważny element wychowania zdrowotnego. Programowa oferta spotkała się z dobrym przyjęciem w środowisku nauczania i wychowania.

8. WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

W 2018r. współpraca międzyinstytucjonalna stanowiła ważny element naszej działalności. Osiągała wokół wszystkich inicjowanych przez Sekcję interwencji programowych i nieprogramowych. Jej zasięg wyznaczały możliwości wsparcia finansowego, rzeczowego, merytorycznego przez potencjalnych współorganizatorów. Strategicznymi partnerami dla kluczowych działań byli: Polskie Towarzystwo Higieniczne z siedzibą w Warszawie; Krajowe Centrum ds. AIDS; Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii; Instytut Onkologii w Warszawie; Środowisko Inicjatywa; Wyższa Szkoła Handlowa; służby mundurowe: Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, lokalne mass – media; Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych;. Równolegle pracownicy Sekcji OZ i PZ aktywnie uczestniczyli w konferencjach, szkoleniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne. Udział dotyczył wsparcia merytorycznego poprzez prezentowanie wykładów i tworzenie stoisk edukacyjno-informacyjnych.

9. WNIOSKI

O zasięgu oddziaływań Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia decydowały:

- założenia i wytyczne do poszczególnych programów;
- dobrowolność przystąpienia wyrażona deklaracją na proponowaną ofertę;
- ilości oprzyrządowania programowego.

65

Miniony rok odznaczał się dobrą współpracą ze strategicznymi partnerami Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej. Analizując wyniki naszej działalności zaobserwowaliśmy, że:

- zainteresowanie ofertą programową w stosunku do minionego roku zwiększa się biorąc pod uwagę ilość placówek zgłaszających się do udziału;
- podjęte inicjatywy prozdrowotne były spójne z potrzebami środowiskowymi;
- zaproponowana działalność akcyjna: (Pikniki, Festyny, wystawy, konkursy) spotykały się z pozytywnym odbiorem środowiska lokalnego.

Zainicjowane przez Sekcję OZ i PZ działania prozdrowotne zakończone były szczegółowymi sprawozdaniami. Zmonitorowane efekty uzyskane w edukacji pokazały, że zainteresowanie udziałem w zorganizowanych formach pracy profilaktycznej było zgodne z zakładanym. Kreatywność przedszkolnych i szkolnych realizatorów zajęć skoncentrowana na rozbudzaniu odpowiedzialności za własne zdrowie była satysfakcjonująca. Należy uznać, że proponowane interwencje programowe a także działania akcyjne stanowiły ważny element w pomnażaniu potencjału zdrowotnego.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

VIII. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

66

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

1. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Oddział Laboratoryjny PSSE w Radomiu wykonuje badania i pomiary w Sekcjach Laboratoryjnych: Epidemiologii, Higieny Komunalnej, Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków, Higieny Pracy, Aparatury Specjalnej. Pracę tych Sekcji wspiera Sekcja Laboratoryjna Pożywek i Sekcja Laboratoryjna Poboru Próbek.

Oddział Laboratoryjny spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025 i posiada akredytację polskiego Centrum Akredytacji **Nr AB 591**.

Badania wykonywane są przez doświadczony i wyspecjalizowany personel, zgodnie z systemem zarządzania i dobrą praktyką laboratoryjną. Wysoka jakość wykonywanych badań potwierdzana jest poprzez udział w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości.

Laboratorium dysponuje nowoczesnym sprzętem i aparaturą np. chromatografy gazowe, cieczowe, MS, absorpcyjne spektrofotometry atomowe, spektrometry UV-VIS, spektrometry podczerwieni FT-IR, cieplarki, aspiratory, wagi, różnego rodzaju analizatory do badań diagnostycznych i mierniki (hałasu, drgań, mikroklimatu, oświetlenia, wydatku energetycznego).

Działalność laboratoryjna wspiera działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

68

©Agencja Gazeta

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.radom.psse.waw.pl

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

2. Badania wykonywane w Oddziale Laboratoryjnym obejmują obszary:

1) Badania w zakresie mikrobiologii klinicznej:

- badania sanitarno-epidemiologiczne
 - obecność i identyfikacja pałeczek Salmonella i Shigella
- badania w kierunku pasożytów jelitowych
- badania serologiczne
 - HBs Ag, HCV, anty-HBs, HIV, EBV, RPR, Borrelia IgG i IgM, Toxo IgG i IgM, odra IgG testy Sporal do kontroli biologicznej skuteczności procesu sterylizacji
 - obecność drobnoustroju wskaźnikowego: Geobacillus stearothermophilus, Bacillus subtilis i Bacillus atrophaeus

2) Badania wody:

- mikrobiologiczne
 - ogólna liczba mikroorganizmów, bakterie grupy coli, enterokoki kałowe, gronkowce koagulazododatnie, bakterie Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa, przetrwalniki beztlenowe redukujące siarczyny, Clostridium perfringens, bakterie z rodzaju Legionella
- fizykochemiczne
 - stężenie wapnia, chlorków, azotynów, chloru wolnego i ogólnego, chloru związanego, siarczanów, boru, ortofosforanów, fosforu ogólnego, żelaza, manganu, węglowodory aromatyczne, rtęć, pH, mętność, barwa, potencjał redox

69

3) Badania żywności:

- mikrobiologiczne
 - wykrywanie pałeczek z rodzaju Salmonella, wykrywanie Listeria monocytogenes, Escherichia coli, Enterobacteriaceae
 - oznaczanie liczby bakterii grupy coli, Escherichia coli, Enterobacteriaceae, Staphylococcus aureus, Bacillus cereus, Listeria monocytogenes, pleśni, drożdży oraz ogólnej liczby drobnoustrojów.
- organoleptyczne

4) Badania środowiska pracy:

- czynniki chemiczne
 - żelazo, mangan, tlenek cynku, chrom, miedź, nikiel, ołów, tlenek węgla, tlenek azotu, ditlenek azotu, ozon, wodorotlenek sodu, krzemionki, rozpuszczalniki organiczne: benzen, aceton, ksylen, toluen, etylobenzen, heksan, benzyna ekstrakcyjna, chlorowodór, tetrachloroeten, octan etylu, octan n-butyli, propan-2-olu
 - pył – frakcja wdychalna i respirabilna, mikroklimatek umiarkowany, mikroklimatek zimny, mikroklimatek gorący, hałas, drgania, oświetlenie, wydatek energetyczny

5) Badania suplementów diety

- witamina C
- metale (żelazo, cynk, miedź)

6) Badania identyfikacji środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (Oddział Laboratoryjny PSSE w Radomiu powołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia jako laboratorium urzędowe do przeprowadzania badań mających ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym).

70

3. Ponadto nasze laboratorium wykonuje badania dla innych PSSE w następujących zakresach:

badanie wody (dla PSSE w Białobrzegach, PSSE w Grójcu, PSSE w Kozienicach, PSSE w Lipsku, PSSE w Przysusze, PSSE w Szydłowcu, PSSE w Zwoleń) badania żywności (dla PSSE w Białobrzegach, PSSE w Grójcu, PSSE w Kozienicach, PSSE w Lipsku, PSSE w Przysusze, PSSE w Szydłowcu, PSSE w Zwoleń) oznaczanie zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych i rtęci w wodzie (dla PSSE w Siedlcach i PSSE w Ciechanowie) badań mające ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną (dla PSSE z terenu całego kraju).

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

4. W Oddziale Laboratoryjnym W PSSE w Radomiu w roku 2018 zostało wykonane :

	Działalność nadzorowa	Usługi zlecone *	Razem
Liczba badań	10719	38680	49116
Liczba oznaczeń	29430	83817	113227

* stacje sanitarno-epidemiologiczne mogą pozyskiwać środki finansowe z tytułu sprzedaży usług zleconych, w szczególności w zakresie badań laboratoryjnych, badań i pomiarów środowiskowych i innych czynności dotyczących oceny jakości zdrowotnej i bezpieczeństwa zdrowotnego a środki pochodzące z wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne usług stanowią dochód budżetu Państwa.

5. W 2018 roku zostały wprowadzone w Oddziale Laboratoryjnym następujące zmiany:

1) Sekcja Laboratoryjna Higieny Komunalnej:

- rozszerzyła zakres akredytacji o oznaczenie fizyczne-potencjałredox – wykonywany w wodzie z pływalni
- przeprowadziła rewalidację 2 metod: jedną mikrobiologiczną – oznaczania bakterii *Clostridium perfringens*, drugą chemiczną dotyczącą oznaczania chloru i zgłosiła je do aktualizacji zakresu akredytacji
- opracowała i wdrożyła procedurę badawczą oznaczania potencjału redox

2) Sekcja Laboratoryjna Higieny Żywności, Żywienia i Kosmetyków

- potwierdziła metody badawcze i uaktualniła zakres akredytacji w związku z nowymi wydaniem norm dotyczących: horyzontalnej metody wykrywania *Salmonella* spp, wykrywania i oznaczania liczby *Listeria monocytogenes* oraz wykrywania i oznaczania liczby *Enterobacteriaceae*
- rozszerzyła zakres akredytacji o nowy obiekt badań: jaja i przetwory jajeczne

3) Sekcja Laboratoryjna Higieny Pracy:

- opracowała nowe wydania i wdrożono do stosowania 8 instrukcji sekcyjnych i wdrożyła do stosowania
- uzyskała rozszerzenie zakresu akredytacji oznaczania: tlenku żelaza we frakcji wdychalnej, wodorotlenku sodu, mikroklimatu zimnego
- wprowadziła zmiany do instrukcji: pobierania i kontroli próbek powietrza do oznaczeń chemicznych w środowisku pracy oraz dokumentowanie pomiarów wykonywanych w środowisku pracy
- Przeprowadziła rewalidację metod oznaczania kwasu fosforowego, amoniaku, jodu, chlorowodoru, w środowisku pracy
- w związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia dotyczącego NDS i NDN uaktualniono zakres akredytacji

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2018 ROK

4) Sekcja Laboratoryjna Aparatury Specjalnej :

- opracowała nową procedurę dotyczącą oznaczania witaminy C w suplementach diety metodą chromatografii cieczowej
- opracowała procedurę oznaczania żelaza, cynku i miedzi w suplementach diety metodą płomieniowej absorpcyjnej spektrometrii atomowej
- opracowała procedurę oznaczania kwasów tłuszczowych w suplementach diety metodą chromatografii gazowej
- uzyskała akredytację na oznaczanie: witaminy C w suplementach diety, żelaza, cynku i miedzi w suplementach diety, oznaczania tlenków żelaza we frakcji wdychalnej, oznaczania wodorotlenku sodu w powietrzu w środowisku pracy

5) Sekcja Laboratoryjna Poboru Próbek:

- opracowała i wdrożyła do stosowania instrukcję pobierania i postępowania z próbkami żywności oraz próbkami sanitarnymi do badań mikrobiologicznych
- opracowała i wdrożyła do stosowania instrukcję sterowania jakością pobierania próbek wody.
- opracowała i wdrożyła do stosowania instrukcję potwierdzania metody i szacowania niepewności pobierania próbek wody

72

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Radomiu
z up. Witold Barwicki
Zastępca Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Radomiu